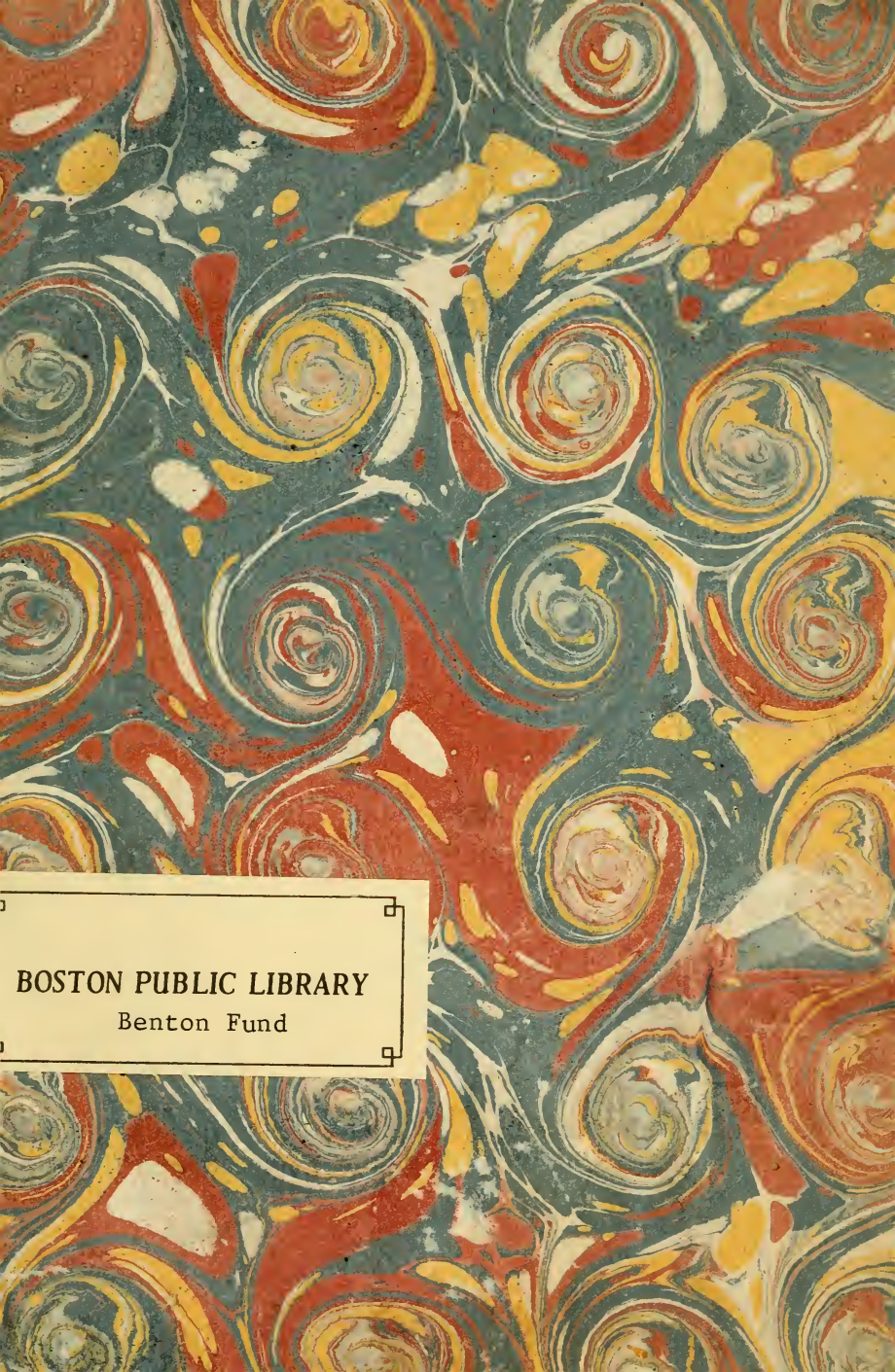
BOSTON PUBLIC LIBRARY
Benton Fund

XQ.492.Ae8E

Aesopus moralisatus, Coloniae
Heinrich Quentell, 29 sept. 1492.
36 ff. Coll. complète
L.-P.

HC 310
Pell 215
Polain(B) 43
BMC I, 2-7
GW 410
Goff A 135 (cette seule mention d'après un cat. Scribner, pas d'ex. dans les bibliothèques publiques des USA).

Esopus moralisatus
cum bono cõmento

Magr̃ walter⁹ burley. de vita
et moꝛib⁹ philosophoꝛũ.

Marc⁹ tullius cicero. ad filiũ. de
officiis. in trib⁹ libꝛis.

Codex fratrũ sc̃e crucis. montis
sc̃e helene ꝓpe castrũ welschbilch
Treueren diocesis.

Liber Esopi Recia disciplinarū

Omater t artiū inter ceteros (quos mūdo tulit sapientes) vnū edidit memorie dignū Esopū nole. Erat em̄ ingenio clarus. studio sedulus. t placid⁹ facūdia Qui inter ceteca (q̄ scripserat vtilia fabulaꝝ exēpla) vtilib⁹ plena etiā litteris ꝓmisit. t in vnū redigit opusculū. In quo t pat nulli diligētes instruātur. t iocūdi reddant adultri. Liber igit iste primo grece ꝓscript⁹ est ab Esopo. Post hoc a romulo imperatore romano ad instruendū Tullio filiuz suū in latinū venit. Deinde rex anglie Alfer⁹ in anglicā linguam eam etiaz transferri precepit Esopus itaq̄ de fabulis agens res inanimatas introducit loquens videlicet t bestias t volucres. et fabulose de eis scripsit. sed de singulis moraliter ꝓcludit.

delectet vtile sit intendit pūs liber

Vtile dulci miscet et prosit conatur pagina presens

maiorē faciūt vtilitatē vtilia. i. iocosis ꝑmonib⁹

Dulcius arridet seria picta iocis

pūs liber generat dulcedinē fabulis

Nutulus iste parit fructum cum flore: fauorem

.i. fabula .s. fructꝰ .s. flos .splēdet

Flos t fructus emunt hic sapit. ille nitet

.i. ꝛtus moralis fabula delectat. vtilitatē fabula

Si fructus plus flore placet. fructum. si flos

.i. si hz maiorē delectatōem: in flore ambo scz flos t fructꝰ placeāt

Plus fructu florem. si duo carpe duo

pigrū pigritaret animū

Ne mihi torpentem sopiret inertia mentem

.s. in ope vigilare debet. i. intellectꝰ meꝰ acceptauit

In quo peruigilet mens mea: monet opus

opis p̄miū gueniat de ope fabuloso

Ut messis precium de vili surgat agello

arida ꝛba imple .i. tua gr̄a

Verbula sicca deus implue rore tuo

fabulaꝝ facultas: moraliū ꝛtutū sufficientē ostēsionē

Verborum lenitas morum fert pondus honestum

abscōdit durus corter bonū fructū

Ut nucleum celat arida testa bonum

Antecꝛ pcedar ad textū aliq̄ sunt p̄mittenda. Et p̄mo de causis huius libri. Vñ notandū q̄ p̄tis libri (sicut aliozꝝ librozꝝ) q̄tuor sūt cause. scz materialis. formalis. efficiēs: t finalis. Vñ cā materialis siue subiectū huiꝰ libri ē fmo fabulosus in respectu ad ꝛtutes morales Causa formalis est duplex ꝛm q̄ duplex est forma. scz forma tractat⁹ t forma

tractãdi. Forma tractãdi est modus agẽdi. q̃ in ꝓposito est metric⁹. Sz forma tractat⁹ ꝓsistit in ꝓpõne. z explicabilꝫ ꝓtinuas actões z diuisiones. Causa efficiẽs dr fuisse Esopus. q̃ erat grecus. vnde (vt fert) pñs liber ꝓscript⁹ erat in greco. sz postea iussu Rhomuli imperatoris rhomanorũ fuit trãslat⁹ in latinũ. z ꝟ ꝓpter filios ei⁹ q̃s voluit instruere ꝓ doctrinas huiꝰ libri. Cã finalis est duplex. scz intrinseca z extrinseca: Finalis intrinseca est cognitio eoꝝ q̃ traduntꝫ in hoc libro. Sz extrinseca est vt nos ꝓ documenta z fabula huiꝰ libri gradiamur ad bonos mores: Pis visis accedẽdũ est ad formã tractat⁹. s. diuisionẽ libri. Diuidit ergo iste liber in duas ptes ꝓncipales. scz in phemialẽ z in executiuã. scõa ibi (Dũ rigido) Pars phemialis ꝑt diuidi in q̃tuor ptes. Nã ꝓmo autor inuit delectatoẽz z vtilitatẽ huiꝰ libri. Secõ tãgit cãm suscepti opis. ibi (Ne mihi torpẽs) Tercio inuocat duinũ auxiliũ. ibi (Ut messis pciũ) Quarto excusat se de facilitate stili. ibi (Verboꝝ leuitas) ¶ Notãdũ igit⁹ q̃ autor dr in textu q̃ pñs liber nedũ est iocũd⁹ sz etiã est vtilis ad instructiõnẽ moꝝ. z q̃ ꝑt apte subordinari phie morali. Est em̃ duplex poetria. q̃ dã est ad delectatoem tm̃. z talis nõ subordinat alicui pti phie. Alia est q̃ ꝓsistit ad vtilitatẽ. z talis est ista. vñ Orati⁹. Aut ꝓdesse volũt. aut delectare poete. z hoc est qđ dr (Ut iuuet z ꝓsit zc) ¶ Pro quo notãduꝫ q̃ autor declarãs simul delectatoem z vtilitatẽ huius libelli inuit hanc sniam. q̃ pñs pagina. i. pñs libellus dz describere fabulas ad delectatoẽz et etiã ꝟtutes morales q̃ sunt ad vtilitatẽ. Si aũt aliqs q̃reret q̃re autor nõ solũ tangit ꝟtutes absq̃ fabulis Ad hoc rñdit autor cũ subdit (Dulcius arridẽt) Nã seria siue vtilia magis delectãt siue alliciũt q̃ fabulis picta reby iocalis: z ꝓpter hoc in isto libello erũt ꝟtutes ꝓmendande cum fabulis ꝓmittẽdo fabulas z subiũgẽdo ꝟtutes. Tũc ibi (Orculus iste parit) autor magis declarat vtilitatẽ libelli dicẽs. q̃ in isto libello est flos cũ fructu. q̃ faciũt hoiem fauorabilẽ. z q̃ vult cape fructũ ꝑt cape. z q̃ florem etiã ꝑt cape. z q̃ vtrũq̃ etiã rapiat vtrũq̃. ¶ Et nota q̃ autor ꝓpat sermonẽ fabulosum flori. z ꝓ fructũ dat intelligere ꝟtutes morales. q̃ sicut flos est modici valoris sine fructu. sic etiã sermo fabulosus est modici valoris sine ꝟtutib⁹ que trahũtur ex fabulis

puerrit. rostro. i. lutũ . i. q̃rit grana

Dum rigido fodit ore fimum. dum querit escam — De gallo et iaspide
ꝓ q̃ mirat repta tali lapide tal auis dr

Dum stupet inuenta iaspide gallus ait
turpi . s. infimo. i. splendidi

Res vili preciosa loco nitidiq̃ decoris
luto vtilitatis

Hac in sorde iaces. nil mihi messis habes
scz lapidi scz ille inuẽtor. s. aut faber

Si tibi nunc esset. qui debuit esse repertor
nitorẽ fim⁹ abscõdit splẽderet

Quem limus sepelit viueret arte minor

¶ Liber Esopi

lapidi precioso. s. ego gall⁹ sū vtilis gallo lapis p̄cios⁹
Nec tibi conuenio. nec tu mihi. nec tibi prosum
.s. gallo. lapis p̄cios⁹. magis. desiderio. min⁹ p̄cios⁹. s. grana
Nec tibi tu prodes: plus amo cara minus
p gallino. i. imprudēte sapiētie
Tu gallo stolidum tu ias pide pulcra sophie
.s. munera. intelligas. fatuo scz ꝓtutū z mor
Pulcra notes. stolido nil sapit ista leges

¶ Finita pte phemiali. hic ponit autor ponit gtem executiuā. Et p̄t dividi in tot gres q̄t ponit fabulas. Primo autor ponit vnā fabulā. cui⁹ documētū est tale. q̄ stulto ac vicioso nō valet scia. vel' q̄ stulti quipēdūt sciam. Et hoc ostendit p quādā fabulā de gallo. Nā gallus quadā vice q̄rens escā fodiendo fimū inuenit lapidē p̄cios⁹ latentē in loco imūdo. Cui dixit gallus. tu iaces in loco vili z imūdo tu nō es vtilis mihi. sed si aurifaber vel alius gēmarū cupidus te inueniss̄et p eum ad splēdorem tuū venires et honores peripes. Ego ꝓ escam quero z te nō honorabo. q̄ tu nō pdes mihi. nec ego pfum tibi: nec de te curo. q̄ amo min⁹ cara z vilia. scz grana z silia que mihi pfunt ad nutrimentum. Deinde subdit doctrinā hui⁹ fabule. dicens q̄ p gallū debemus intelligere stultum. per lapidē p̄cios⁹ sciam z sapiam Unde sicut gallus spernit lapidē p̄cios⁹ ranc̄ sibi nō valentē nec̄ vtilē. sic etiā stultus spernit sapientiā. eo q̄ nō reputat eā necc̄riam nec̄ vtilem.

De lupo et agno.

Comedit cōedit sitim patiē agnus
Et lupus. est agnus. sitit hic. sitit ille fluentem
inequali via .s. tā lup⁹ q̄ agn⁹. aquā fluentē
Tramite non equo querit vterq; lacum
in superiori pte. potat .i. aque .i. in inferiori pte aque
In summn bibit amne lupus. bibit agnus in ymo
.s. agnū pauor inuadit .s. litigia faciente
Hunc tūnor impugnat. verba mouente lupo
maculasti scz lupo mūde aq̄. formositatē
Rupisti potum mihi riuiq; decorem
ꝟ gial. s. sibi imputatū causa defendēs
Agnus vtrunq; negat. se ratione tuens
.s. lupo dānū intuli
Nec tibi nec rūno nocui. nam prona supinum
ignorat .p nō z et aqua claritate sua
Fescit iter. nec adhuc vnda nitore caret
clamat. s. suo sedario. s. lupo nociua .s. tu agne
Sic clamat ore lupus. iterum mihi damna minaris
nō intēdo vobis inferre dānū. s. agno. s. ait. minaris mihi
Nec minor agnus ait. cui lupus immo facis.

Cum cõmento

sex'minatus est etiã trãsactis
Fecit idem tuus antepater sex mensibus actis
pẽm seqris mori
Cum bene patrises: crimine patris obi
dixit nõdum sum adeo senex
Agnus ait. tanto non vixi tempre. predo
dicit sc adhuc. s. lupꝰ gerẽs furtũ. s. agnũ necat
Sic tonat: an loquaris furcifer. huncq; vocat
innocẽti agno. s. lupꝰ. occasionẽ interficiẽdi
Sicq; nocet innocuo nocuus. causamq; nocendi
sc q totũ mũdũ tales tyrãni
Inuenit. hi regnant qualibet in parte lupi
Hic ponit documentũ q mali tyrãni ⁊ potentes de facili inueniũt eãm nocendi paupib⁹ ⁊ imporẽtib⁹. qõ sic inuit. Nã q̃dã tpe dũ lupꝰ ⁊ agnus simul biberent. tũc lupus q̃uis stetit in pte supioꝛi ⁊ agnꝰ in pte inferioꝛi tñ cũ haustũ faceret erexit se ⁊ dixit ad agnũ. Tu (q̃ lanã portas in deceptõem) semp meis offensis insistis. Agnꝰ vo ad hãc vocẽ tremidꝰ timide rñdit sic. Dñe potẽs q̃re mihi tã aspere loq̃ris innocẽti. cũ ego parvulus nullas offensas tibi inferre possem. Ait turbas aq̃s q̃s bibere volo. Rñdit agnꝰ. salua reuerẽtia q̃ tu stas supius longe a me ⁊ ego inferius. quo q̃ possem tibi aq̃s turbare. Tũc aũt exasperatꝰ lupus ait iteruꝛ Tu nimis es garrulus. ⁊ iurgia mecũ multiplicare psumis sicut pater tuus. q̃ nõdũ trãsactis trib⁹ mensib⁹ de eodem in hoc loco mihi foꝛefecit. qõ in te merito redũdabit. Et ait agnus Cur sic in me patris culpas refundis qui nõdum natus eram. Ait lupꝰ. q̃ sic loq̃ris mihi volo te coꝛrigere. ⁊ irruẽs in eum guttur eius crudeliter apprehendit ⁊ finem ꝓbꝛ fecit Hoꝛaliter sic tyranni faciũt cũ innocentũ res vel mortẽ cupiunt siue iuste siue iniuste eos spoliando opprimunt

illiꝰ aialis viam in occursũ illi aiali

Duris iter rumpentem lacu venit obuiam muri
hoc aial clamosa auxiliũ impedire desiderat
Rana loquax. et opem pacta nocere cupit
oẽm modũ .i. pestilẽti sc praua
Omne genus pestis superat mens dissona verbis
volũtatis dulciloquiũ ornat
Cum sentis animi florida lingua posci
tale aial tale aial cũ filo annectat ausa est
Rana sibi murem filo confederat: audet
alligare cũ filo frãgere q̃ fraudẽ fidelitatẽ
Flectere fune pedem. rumpere fraude fidem
s. rane ꝓnectit s. muris. s. rane intẽtio. s. muris
Pes coit ergo pediq; mens a mente recedit

De mure et rana

Liber Esopi

vide .s. rana z mus scz rana. scz murē

Ecce natant. trahitur ille. sed illa trahit

scz rana tēdit ad fundū periclitari faciat

Mergitur. vt secum murem demergat in vmo

periculū maris naufragiū patit .i. fiducia

Naufragium faciens. naufragat ipsa fides

nitit ad fundū natare .i. eleuat se ꝓrauiat

Rana studet mergi. sed mus emergit z obstat

periculo ptātes augmētat .i. pauor

Naufragio vires suggerit ipse timor

talis auis feroci capit .i. bellū

Miluus adest. miserum truci rapit vngue duellum

.s. miluꝰ scz rana z mus inrestina fracta natāt

Hic iacet. ambo iacent. viscera rupta fluunt

scz oēs illi dicūt impediūt

Sic pereant. qui se fatentur z obsunt

.i. q̄ intēdit aliū decipe

Discat in autorem pena redire suum

Hic ponit documentū q̄ nemo dz alteri aliq̄d ꝓmittere q̄ nō intēdit facere. q̄ sepe alios intendētes decipe seipsos decipiūt. q̄ innuit nobis p rānā z murē. Mure in ostio molendini sup limen residēte. supuenit rana ex campo. z mure salutato cuiꝰ illa domꝰ esset. eū interrogauit. quā suam esse rndit. Rogauit ḡ rana ipm murē vt ipam nocte illa in hospicio susciperet. Cui mus benigne eā intrare ꝓcessit. factaq̄ hora cene apposuit ei grossam farinaz dicens ei vt lete ꝓmederet q̄ bñ sibi faueret. z si meliora haberē etiā apponerē. Et placuit rane locus z cib. sed cū potus diu exꝓpectatus nō venit. rana ḡ potu assueta sitibūda tristis recedit. z dixit q̄ mallet esse sub molendino absq̄ tali cibo q̄m molēdino sine potu. Cui mus ait molestū sibi eē q̄ oblata sibi nō placerēt. z iurauit se nunq̄ tā bñ ꝓcuratā fuisse. z de illo bñficio recōpensam se velle habere dixit: Illis auditis rana rndit. q̄ si secū ad sua vellet trāsire sibi reddere vellet cibū cuz potu in copia: Cui mus assentiens pariter iuerūt ꝓ prata ad fluuiū. erat aūt rana ore plena. z mus incipiebat deficere ex ieiunio. sed ipm rana cō fortauit. et in vicino domū suā esse dixit. tandē itaq̄ prato a mure vix ꝓtransito venerūt ad fluuiū. z ait rana. hanc aquā trāsire debemus q̄ domus mea hic vltra est. Fessus igit mus ex longa via a tredijatus ad rānā sic inqt: amicicia tua inuite ꝑdo. sed hospiciū tuū adire nequeo. q̄ re ꝓrati grauatus adhuc grauioribꝫ aḡs me ꝓmittere nō audeo: Fit ḡ rana. turpe est mō desistere z viā breuē non ꝑficere: si fessus es z debilis ego iuuabo te ne in aqua deficias. faciamus ergo sic. filo nos alligabim? tu in collo z ego in pede meo. z sic te adiuuabo. Quibus dictis mus acq̄euit. Ipsis itaq̄ in medio fluminis iam positis rana exclamando dixit. ego ꝓfisa nimis meis viribꝫ iam deficio z ad profundū ꝺuco: periturꝰ. Ipse eq̄ se submergens muri machinata est naufragium. z sic mure ad

huc existente ad litus fraudem intellexit. et sic orta est ibi lis magna int ambas partes: illis in partē trahentib⁹. rana nanq; ad fundum traxit z mus ad litus. Dū cīn sic pariť ꝓtenderēt. miluus (qui forte spectatrix erat) miserū dirimit duellum. murem vnguib⁹ arripiens. z annexā ranā similiter trahens. qui cū se ad mortē trahi videret sic fertur locuta fuisse Qui socio suo parat opprobrium nō immerito cadit in laqueū. Ille gorice per ranam ꝑ illigi caro humana. per murē aūt intelligiť anima q aduersus carnē semp militat. caro ꝑcupiscit aduersus spūm: z spūs aduersus carnem. Caro cīn nititur trahere animam ad terrena z carnales delectationes. anima vero resilit ad bona opera. et istis sic litigātib⁹ venit miluus. i. diabolus quasi bolus. i. morsus duoꝝ. scz corporis z anime et rapit ambo. Vel aliter. sicut tangitur in fine littere. per ranā intelligūtur deceptores bonū dicentes sed deceptōem intendentes. z sepe ꝓtingit tales in illam (quam alīs preparauerūt) foueam cadere. Juxta illud Incidit in foueam quam fecit

cora iudice coberet scz ad iudicādū aduertit — De cane et oue

A causam canis vget ouem. z arbiter audit

soluat .s. ꝓcessum scz ouis. s. debere panē

Reddat ouis panem. vult canis. illa negat

in gre canis ꝓtra ouē. restat restat restat scz isti tres

Pro cane stat miluus. stat vultur. stat lupus instant

ꝓmisit restituere tribuat

Panem (quem pepigit reddere) reddat ouis

soluere scz ouis nō tenet scz ouis restituere

Reddere non debet. nec habet quod reddere possit

soluat iudex testat agno

Et tamen vt reddat arbiter instat oui

ideo ēius adest s^c ouis .i. lanā

Ergo suum licet instat hyems pretendit amictum

.i. frigidū ventū sustinet lana s^c ouis

Et borcam patitur. vellere nuda suo

mēdicā acq̄rit pigricia testāte

Sepe fidem falso mendicat inertia teste

innocētia delicti astucia decipi

Sepe solet pietas crūinis arte capi

Hic autor ponit aliā fabulā dicēs q̄ quodā tpe canis traxit ouē in cām pro pane quem dixit illi ꝓcessisse. sed ouis hoc negauit dicens se nunq̄ panē a cane mutuasse. Judex ergo canē interrogauit si testes haberet seu fideiussores. qui tres testes noīauit. scz lupum miluum z vulturem. et iudex ab illis veritatē requirit. at illi testimonium veritatis cani dederūt. q partē habere sperabant in oue si damnaret. Judex ergo precepit quatenꝰ de debito suo cani satisfaceret. ex quo idoneis testib⁹ probata esset. sed illa misera ouis nihil habuit preter lanam quod dare posset. z hyems erat

canis fortiter instabat. ouis g̃ lanã eruens eã cani pñtauit ⁊ nuda remã
sit. Canis aũt hac satisfactõe nõ pt̃ꝰ in pelle ipsius pepegit. ⁊ irruens
sup eã cũ fallsis testibꝫ suis lupo ⁊ miluo miserã illam miseriozez reddidit
Horalit sic pueri ⁊ fallaces faciũt qñ res alioꝝ appetũt tũc cũ suis cõ
plicibꝫ tractãt qualit iudicijs suis eos subuertere possint

De potentibꝫ et paupibꝫ

.i. equali euẽtus dona accipiãt

Ut ratione pari fortune munera sumant
accipiũt pacẽ agnꝰ ista q̃tuoꝝ aialia
Sumunt fedus ouis capra iuuenca leo
illud aial. pñs est sc̃ p̃dcã q̃tuoꝝ aialia possessoꝝ
Cernus adest. cernum rapiunt. leo sic ait. heres
sc̃ detur
Prime partis ero. nam mihi primus honoꝝ
ptegit fortitudo
Et mihi defendit partem vis prima secũdam
donat terciã pt̃ẽ nisus
Et mihi dat maioꝝ terciam iure laboꝝ
frãgit dilectiõem
Et pars quarta meum (nisi sit mea) rumpit amoꝝem
bona cõia sc̃ leo possidet debiliores opprimẽs
Publica solus habet fortioꝝ ꝑma premens
potẽti iũgat debilis postulat pñs fabula
Ne forti socies fragilis. vult pagina presens
q̃ debili fidelis nõ sciat diues
Nam fragili fidus nesciat esse potens

C Hic ponit documẽtũ q̃ hoies paupes (q̃ sunt gne potẽtie) nõ debẽt se so
ciare potẽtibꝫ. qm̃ potẽtes semp volũt hẽre pt̃ẽ meliozẽ. qđ inutil nobis ꝙ
leonẽ capra vaccã ⁊ ouẽ. Ista aũt aialia ꝑactũ fecerũt inuicẽ q̃ quecun
q̃ rapina eis occurreret illã inter se diuiderẽt Accidit aũt q̃ capiebãt cer
uũ quẽ in q̃tuoꝝ ptes diuiserũt. q̃ diuisiõe facta dixit leo. ex q̃ rex suꝫ ideo
rõne regalis dignitatis ꝑma ps erit mea. scda ps etiam q̃ fortioꝝ vobis
sum. tercia ꝙ ps mihi iure debet. q̃ vobiscũ laboraui. q̃rtã ꝙ pt̃ẽ si qs
eam voluerit me⁹ nõ erit amic⁹. qre alia aialia timoze leonis ꝑcussa fugi
erũt. ⁊ nullã pt̃ẽ acceperũt ¶ Horalit q̃ leonẽ intelligunt potẽtes ⁊ per
alia aialia intelligunt impotẽtes. si aũt ꝓtingat q̃ paupes hñt aliq̃d diui
dere cum potentibꝫ. potentes accipiũt ꝓ se partes meliozes

De cane et sua vmbra

natat portãs massam carnis dat sc̃ de se
Nat canis ore gerens carnem. caro porrigit vmbram
adheret inuadit vndas
Vmbra coheret aquis. has canis vrget aquas
sc̃ hñde sc̃ quã habebat vero lucro sez vmbrã
Spem canis plus carne cupit. plus fenore signum

Cum commento

lucri veri sc canis quã bẽbat sc carnis bñde]
Fenoris os aperit. sic caro spesq; perit
p incertis dimitti
Non igitur debent pro vanis certa relinqui
sc bona aliqs diligit statim sc bonis
Non sua si quis amat. mox caret ipse suis

¶ Hic au.po.aliam fabulã cui⁹ documentũ est. q hõ prudens nõ dz dimittere certa q̃uis sint modica p incertis q̃ reputant magna. qz modica res certa plus vz q̃ magna res incerta. iuxta illõ Plus vz in manib⁹ passer q̃ sub dubio grus Istud nobis innuit p canẽ qui natauit p aq̃s massam carnis in ore gerẽs. z vidit in aq̃s vmbrã carnis maiorẽ q̃ erat frustum qđ bẽbat in ore. z sic cupiẽs illud frustũ magnũ apit os ad capiẽdũ illud. z sic tandẽ cum os apiuit amisit tam carnẽ verã q̃ vmbrã carnis

¶ Allegorice p canẽ intelligit hõ pcus vel auar⁹ q̃ multotiẽs q̃rit bona aliena. z q̃q; ꝓtigit q talis ex nimia cupiditate amittit bona ꝓpria Vel aliter p canẽ possum⁹ intelligere boiem. q̃ dimisso ꝯo bono inheret bonis terrenis. iõ finaliť remanet vacu⁹. eo q ipso moriẽte summũ bonũ nõ q̃siuit. vñ bona tpalia dimittit moriẽs in man⁹ alioꝝ. z sic a se transeũt bona tpalia sic acq̃sita. z cum hoc amittit bona eterna

mulier maritaꝝ collectio vicinoꝝ letaꝝ
Femina dum nubit furi vicinia gaudet
sapiens narrat
Vir bonus z prudens talia verba mouet
pheb⁹ duxit vxorẽ illi⁹ dei h eleñtũ q̃rimoniꝫ
Sol pepigit sponsam. iouis aures terra querelis
peussit rõem q̃re esset tristis dixit
Pertulit. z causam cur foret egra dedit
vroꝝ vno q̃d fiet sc generat⁹ sol
Sole necoꝝ solo. quid erit si fuerit alter
quantũ sustinebo faciet caliditaťq; copia
Quid patiar: quid aget tanta caloris hyems
inhibet hec fabula dare sc illis
Hic prohibet sermo letum prebere fauorem
maleficia ppetrarũt maleficia intendũt
Qui mala fecerunt. aut malefacta parant

¶ Hic au.po.aliã fabulã. q q̃dã tpe fur q̃dã duxit vxorẽ. ad cui⁹ nuptias vicini ꝓuenerũt gaudẽtes z letãtes. qõ vidẽs vir q̃dã discret⁹ z sapiẽs ptulit hanc fabulã Quodã tpe sol debebat ducere vxorẽ. vt filios sibi cõformes generaret. qđ pcipiẽs vniuersa terra ꝓsiderãs piculũ qđ inde imineret. z dixit ardores vni⁹ solis se vix posse tolerare. q̃d g̃ fiet si ptes soles generarenť. z clamãs in celũ q̃rulosis vocib⁹ iouẽ summũ deoꝝ inuocauit. q̃tenus illi piculo obuiaret. Iupit aut̃ misertus motus pcepit solẽ sine vxore pmanere. Quasi di. iste vir sapiẽs O vos boni vicini res vras gditis p istũ vnicũ fuerẽ. qđ g̃ erit si iste fur alios genuerit fures. q̃re mul-

De fure vxorem ducẽte

tum incipiēter agitis q ad nuptias ei⁹ venitis gaudētes ¶ Ista fabula docet nos moralit. q melius est hīe vnū principē cū plures. nā si plēs sint subditi eis nō sufficiūt. z illis p honore discordātib⁹ nescit ipl's cui adhe reat. vel sub q̄ tutius viuat. z sic rapine homicidia z alia mala oriunt.

De lupo et grue

strícta torquet colli sᶜ in collo
ARta lupum cruciat via gutturis osse retento
sᶜ lup⁹ petit cyrurgicū dona tributur⁹ auxiliū
Vendicat medicum. multa daturus opem
tal'auis pmia poscit ex gutture lupi extracto
Grus promissa petit. de faucibus osse reuulso
sᶜ grui dixit ecce .i. ex grā salua
Cui lupus. en viuis munere tuta meo
potuissem abscindere
Nonne tuum potui morsu precidere collum
pmium
Ergo tuum munus sit tua vita tibi
subuenisse sᶜ hoīb⁹ guersa sᶜ hoim
Nil prodest prodesse malis. mens prava malorum
ingrat⁹ recepti nō verē beneficij
Immemor accepti non timet esse boni

¶ Hic au. po. aliā fabulā. cui⁹ documentū est. q nō expedit malis hoīb⁹ bñfacere. q̄ sunt ingrti z beneficioz imemores. z istud innuit nobis p lupū et gruē. Quodā em tpe dū lupus sumptz carnib⁹ ossa roderet. z pticula ossis gurturi ei⁹ inhesisset. magnūq̄ dolorē sibi intulisset. lupus g̃ potēs in curia regis leonis vt summ⁹ pōpositus regis fecit oēs bestias congregari sperās ab aliquo medelā sui doloris pcipere. q̄siuit si aliq̄ bestiaz hāret ar rem medicine. q̄ suo poterit subuenire dolori: Adducta est itaq̄ grus ad lupi infirmi presentiā. que salutiferā pmittit lupo medicinā. si p suis la borib⁹ premiū sequi posset. lupus g̃ his ꝓbis solatus dixit se in ranta necitate statutū nullis velle pcere expēsis. pmittit g̃ munera mgna si sa nitatē sequi posset. Grus aūt collo suo in guttur lupi imisso cām sui do loris extraxit. z sic lupus sanat⁹ est. quo facto grus suam petijt mercedē. Cui lupus rndit. nōne magna mee pietatis munera recepisti dū de gut/ ture meo caput tibi sanū emisi. si g̃ sapiens esses h̄ munere cōtenta fores et maxie cum scias gruinas carnes me desiderare z mihi sanas eē in hac ifirmitate ¶ Horalit⁹ p gruē intelligunt paupes z impotētes. q̄ sunt sub potētiorib⁹. videt em eis q paupes sufficiētē p suis laborib⁹ recipiāt mer cedē q eos viuere pmittant. z residua bona (que hāt) sibi nō vsurpāt

De duob⁹ canibus

de dolore grus querentē dulcedie facundā
OE partu querulam verborum nectare plenam
passa acceptat i domo pru grauidā
Pro cane mota canis suscipit ede canem
canis recedit i domo qrendo pastū recūbit
Hec abit. illa manet. hec cursitat. illa quiescit

Liber Esopi

sᵉ cani · p̄ dolore destruit requies
Huic tamen a partu rumpitur illa quies
sᵉ canis reuertit restitui suā domū petit
Illa redit. reddiq; sibi sua tecta precatur
claudit canis ymmo magꝭ sᵉ claudit
Obserat hec aurem. nec minus aure domum
magis p̄ualere ꝓba miacia estimat plia .s.p̄ce z minis
Plus prece posse minas putat hec. plus bella duobus
cognoscit valere ꝓba minacia sᵉ plꝰ posse
Noscit posse minas plus prece. verba minis
p qñ canē muniat .s.catulus
Cum dolor hanc armet: plus matrem filius armat
locū dat sᵉ canis .s.matri cū filijs
Cedit sola gregi. causaq; iusta perit
nō bene securū dulcib; fidē hatre
Non satis est tutum mellitis credere verbis
.i.ex blādā loquutōe oriri
Ex hoc melle solet pestis amara sequi

Hic au. po. aliā fabulā. cuiꝰ documentū est. q nemo dz fidem adhibe re blādientib; z adulātib; z istud innuit nobis p duos canes Quodā cm rpe canicula q̄dā ingruēte ptus rpe cum aptū pariendi nō bīet locū roga uit aliā caniculā vt ipsaz in hospitiū reciper donec catulos suos ad lucē pduxisset. q precib; eius acq̄escens ipsaz in domū suā intrare pmisit. par tu vero edito mox iussit vt aliud sibi hospiciū pcurarer. co q ꝓpter angu stiam domus eam sustinere nō posset. Illa aūt ꝓpter ptum adhuc langui da instat z rogat vt eaz toleret donec catuli eius ludere possent. hospita vero victa p̄cib; pcessit ipsi Post hoc ꝓ cum catulos ludere videret. ite rū monuit eam ad aliud hospitiū pcurandū. mater aūt catulos ait. quo animo potes talia loqui. z ita nos ptristari cū iam gelidus borcas niues voluat. z glaciat bruma oēm bestiā ꝓstringat. sz age misericor dit nobiscū humanit nos tollerādo vsq; ad amena estat; tpa cum exire poterim⁹ et hīcinde discurrere. Hospita itez p̄cib; placata vsq; ad estatē eā tolerauit Facta g̃ estate iussit ipsam sine oi ptradēone domū exire. q nec prece nec precio ipm de cetero sustinere vellet Videns g̃ canis q ampli⁹ precib; p ficere nō posset cepit minari z ait. Debilis ē tua ptās z mirū est q pures sola nos oēs expellere. meo g̃ psilio ꝓbis tuis pcas. q fortes mō sunt ca tuli nri z feroces. q si multū nos minari voluer is tūc ve tibi z pelli tuc. et dom⁹ (quā tuā dicis) in nros venter vsus Hoc alit sic callidi hoies simplices quosq; decipiūt. z blandis adulationib; pmo eos rogitant. et postea suis domib; z bonis eos violenter eliminant.

Qm nive candet humus. glacies dum sopit aquaz
p qñ fulget terra aq̄ pgelata ꝓhibet vndaz
fluxum : in talē serpentē rigida turget
Cursum. in colubrum turbida scuit hyems

De colubro et hospite

Pro domo ro reddere dū ma

Liber Esopi

serpentē serpentē fouet bonitas frigus
Hunc vidit hunc reficit hominis dementia: ventum
repellit moderat calore frigus
Temperat huic tecto. temperat igne gelu
reuertit recedit calefit
Ver redit. ymber abit. estas cum sole calescit
maliuolus sc coluber
Sic importunus fit magis atq; magis
euomit venenū serpens intoxicat domū
Ore ferit virus coluber. sic toxicat edem
dixit serpēti nō reuersur⁹ recede
Hospes ait colubro. non rediturus abi
nō abcessit serpens recedere manet
Non abijt coluber. nec vult exire. sed heret
apprehēdens hospitē sibulatōes aspas facit
Amplectensq; virum sibula dira mouet
tribuere cupit hō maleficus p bono malum
Reddere gaudet homo nequam pro melle venenum
p beneficio damnū p clemētia fraudē
Pro fructu penam. pro pietate dolum

Hic au. po. aliā fabulā. cui⁹ documentū est. q hō cauebit malis hoīb impēdere beneficia. q mali p bonis sibi impēsis sepe mala reddūt. sicut innuit nobis p colubrū Quodā em tpe coluber rogauit quēdā virū vt ip sum frigore intēso instāte in hospitiū reciper. vt sic frigora euadere posset Vir aūt misc̄dia motus sup colubrū in hospitiū recepit eū. z ad ignē cale fecit Coluber aūt sic calefact⁹ cepit emittere virus suū z totā intoxicauit domū. quāobrem bospes dixit ei vt domū suā exiret z ampli⁹ nō reuer/ teret. Coluber aūt exire nolens virū amplexus est. z veneno infecit eum. Allegorice p colubrū p̄t intelligi carnalis delectatio. q dum bene foue tur z nutrit venenū suū fundit. z sic hospitē (.i. hoiem q eam admittit) p petūm intoxicat. z q̄nto diuti⁹ morat tanto difficili⁹ expellit. Moraliť p colubrū intelligunť hoīes prauī z inḡti. q malū reddunt p bono

De asello et apro

p̄sumit asinus porcū siluestrē derisiōe infestare temeraria
Audet asellus aprum risu temptare proteruo
p̄sumit fatu⁹ sez'apro loq salue
Audet iners forti dicere frater aue
mouet p verbis respōsa dedignat
Vibrat aper pro voce caput. nam verba superbit
dare ꝓpescit ꝓmotio crudelē
Reddere. sed dentem vix tenet ira trucem
aper dicit reprobū .s. nobilis aialis cibū
Sus tamen ista mouet. vilem dens nobilis escam

Cum cõmento

Tenuit pigricia secur⁹ s⁹ tu asine
Spernit. desidia tutus es ipse tuis
fatua offendi prudẽs hõ derisu
Non debet stolido ledi prudentia risu
fatuus eruditum .i. accedere
Non stolidus doctum debet adire iocis

Hic autor ponit aliã fabulã. cui⁹ documentũ est. q⁹ stolidi ⁊ indocti nõ debẽt deridere doctos ⁊ prudẽtes. neq; debent offendi derisionib⁹. Istud innuit nobis p aprũ ⁊ asinũ. Quodã em̃ tpe asinus obuiauit aprο ⁊ inꝯcepit ironice loq; ad aprũ ipm̃ subsannãdo suis derisionib⁹ dicens Sper bone frater aue. Sper audiẽs illã salutatiõem ironicã nõ rñdit. sed mouebat caput. q; dedignaba; loq;. ⁊ irascebat; in tantũ q⁹ vix tolerare potuit et dixit hec verba asino. Deus dens spernit escã vilem ⁊ desidez. Qreru ꝑter tuã desidiã ⁊ vilitatẽ es tutus Doraliter p asinũ intelliguñ se cuclares ⁊ indocti: p aprũ intelliguñ docti ⁊ spũales. qui sepe derisiões et detractões a secularib⁹ ⁊ indoctis patiũtur. quas patienter ⁊ lete sufferre debent. qm̃ inde magnũ ꝓsequũtur p̃mium

Rusticus vrbanum mus murem suscipit ede
cãpestꝛ opidanũ recipit i hospicio
prandet cib⁹ volũtate
Comedit ad mẽsam: mensaq; mente minor
in macro pulmento sufficit libertas
In mensa tenui satis est in mensa voluntas
nobiles facit degeneres vult⁹ ingenu⁹ cibos
Nobilitat viles frons generosa dapes
ꝓpleto timiõ i cibarijs s⁹ murẽ sez imitãdo ipm̃
Facto fine cibis. vrbanum rusticus audit
muris mus cãpestꝛ vadit ciuitatis diuitias
Urbani socius. tendit in vrbe opes
vide cellariũ intrã mistrat mus vrban⁹ muri cãpestri
Ecce penu subeunt. inserit amicus amico
intrẽdũt prãdio cibaria pulmiũ portat
Inuigilãt mense. fercula mensa gerit
meliorat escam largiflue dat pietas faciei
Emendatq; cibum. conditq; clementia vultus
ꝓmessatõem disponit. magis cibo vult⁹ reuerẽtia
Conuiuia faciat plus dape frontis honor
vide clausure sonũ facit ianuas aperit
Ecce sere clauis immurmurat. ostia laxat
s⁹ mures pauẽt fugã capiũt occultãt
Ambo tument. fugiunt ambo. nec ambo latent
vrban⁹ cãpestꝛ obscura loca motu querit inani
Hic latet. hic tenebras cursu mendicat inepto

De mure domestico et campestri

Liber Esopi

adheret parieti cāpestris pōdus
Assuitur muro reptile muris onus
.i. dulcia clausa in penore
Blandia penu clausa parcit fortuna timenti
pro sed .i. tali passione
Ille tamen febrit. teste tremore tremens
scz ille formidolosum
Exit qui latuit. timidum sic lenit amicum
sis letus
Gaude. carpe cibum. hec sapit esca fauum
.i. loquit. s. mus occultat sub istis dulcib⁹ cibarijs
Fatur qui latuit. latet hoc in melle venenum
nō estimo
Fellitūq; metu non puto dulce bonum
voluptatē puenit
Quam timor obnuit. non est sincera voluptas
sollicitanti sc comedentis
Non est solicito dulcis in ore cibus
cōedere magis volo .i. esse in ghēni timore
Rodere malo fabam. q; rodi perpete cura
cibaria solicitudo quotidiana
Degenerare cibos cura diurna facit
.i. solicitudinib⁹ tristitia
His opibus gaude. qui gaudes turbine mentis
inediam abūdans
Pauperiem ditat pax opulenta meam
ista dulcia cibaria retine amena
Hec bona solus habe que sunt tibi dulcia soli
tribuit cibarijs secura
Dat precium dapibus vita quieta meis
reuertit pēlegit secura
Finit verbo. redit. preponit tuta timendis
ille abhorret securi⁹ capit
Et (qui summa timet) tutius ima petet
inopia accedit
Paupertas (si leta venit) tutissima res est
molestior pauperē reddit
Tristior immensas pauperat vsus opes

¶ Hic ponit documētū q; melius est possidere pauca cū securitate z libere q; multa cū seruitute z rumore. Mō designat nobis p murū siluestrē z vrbanū. Quod ā eīm tpe mus siluestris inuitat ad prandiū murē vrbanū pponēs sibi ea q̄ habebat. q̄ licet modica erāt z minus pciosa vrebat tū

Cum cõmento

Pauci ... esse debem...

eis cũ securitate. q̃dã aũt die cũ ista cibaria muri vrbano nõ placerẽt red-
dit ad ciuitatẽ z durit secũ murẽ siluestrẽ. q̃ parũ intrauerũt cellarũ. qõ
in cũctis bonis sibi ꝓpetẽtib⁹ habũdabat. z sic delicata faciebãt quiuia
q̃ adeo placuerũt muri siluestri q̃ ampli⁹ nõ intẽdebat redire ad nemus
sed ibidẽ delicate viuere putauit. qz piculoz z aduersitatũ sibi iminẽtiuz
adhuc erat ignarus. Cũ aũt isti duo mures sic comedẽdo gauderẽt sup-
uenit famulus dom⁹. ad cui⁹ introitũ ꝓ timoꝛe ambo mures fu-
gierũt. Hus aũt vrbanus (q̃ erat ibi nor⁹) ad locũ satis tutũ fugit. sed
mus siluestris antroꝝ ignar⁹ quo lateret locũ nõ inuenit. tñ ad obscu⁹
ra cucurrit se occultãs donec famulus exiret. Quo recedẽte ad escã sunt
reuersi. sed mus siluester ꝓterritus z tristis in fine mense sedit. Cui mus
vrban⁹ dixit. cur sic sedes ad mẽsam tristis. ꝓmede z sis let⁹ ista cibaria
melle st̃ dulciora. Rñdit mus siluester. vere sub hoc melle latet venenũ
qz magno timoꝛe st̃ mellita. nec est sincera voluptas quã tantus timoꝛ
obscurat. nec ꝓ esse cib⁹ dulcis in oꝛe solicito. Tuꝯ bona mihi non mini
straſti sed mala. qz q̃ latent nõ reuelasti. Ego em̃ putaui tecũ viuere in se
curitate. sz tã video multiplices causas tue miserie. qz oz te timere hoĩes
et cattos q̃ semp tibi insidiant. Sint g̃ tibi bona vestra z mala. z habere
ea q̃ tibi natura ꝓcessit. mihi aũt modica ꝓtulit de q̃b⁹ ꝓtentoꝛ His die
tis mus siluester recessit Hoꝛ aliſatio patꝫ supra

hoc aĩal .i.linit

De vulpe et aquila

Dum vulpes aquilam ꝓ rapta ꝓle perungit
dulcedine plem restituere aq̃la
Pelle precum predam reddere nescit auis
ꝓles genit⁹ pauet .i.glutiẽtis
Preda gemit. natusq̃ timet cibus esse gulosi
literauit filios astutia
Sed redemit natos. vrilis arte parens
arboꝛẽ cingit quis lignis .i. ẋgis
Arboreum zonat stipulis z vimine truncum
.i. magna ligna astuto .s. vulpe .s. ardoꝛẽ
In stipulas docto dirigitoꝛe facem
natos illius auis ascẽdit multitudo
In pullos aquile consurgit copia fumi
abhoꝛret illud aĩal mitigat .s. aq̃la
Hunc timet z vulpem ꝓuida placat auis
nõ exist̃at diligẽtiã adhibeat nocere
Non sit qui studeat. quia maioꝛ obesse minoꝛi
potẽti nocere min⁹ potẽs
Cum bene maioꝛi possit obesse minoꝛ

Hic autoꝛ ponit aliã fabulã. cui⁹ documentũ est tale. q̃ hõ fortis z nobi-
lis rõne sue potentie z fortitudinis nõ debz inferre nocumentũ misero et
mpotenti. qz sepe ꝓtingit q̃ paup z debilis infert nocumentum diuiti et
potenti. Et istud innuit nobis ꝑ aq̃lã z vulpẽ. Vulpes quodã tpe erat

Liber Esopi

in cauerna sua. z pulli sui foris decurrebāt. quos cū vidit aqla diligēt
eos obseruauit donec aliquos apprehendit. qs tandē apprehēsos cū vn/
guibꝫ suis pmeret clamauerūt Mater ad clamorē eox egressa vt eos di
mitteret aqlā rogauit. Ez illa hoc non posse fieri asseruit. qz pullos in ni
do suo multū esurientes haberet. qbꝫ illi neccārij fozent. quo dicto nidū pe
tit aqla. vulpecula post eā clamitante frustra. et quousqꝫ potuit pullos
suos pseqbat. Cū g videret vulpecula q pcibꝫ z clamoribꝫ nihil pfice/
ret ad solitas se querrit artes. Arripit g ignitā faculam. z aridis ignis
collectis arborē in(q sedit aqla cū pullis)circūdedit igne. quo suppositō
ad aqlā dixit. Fac mō pullos tuos z temeripm saluā si potes. Me/
go auditis aqla materna pietate sup pullos mota p eis vulpez rogat vt
ignibꝫ pcere vellet z arborē nō vbureret. qz pullos suos adhuc sanos re/
ciper Moraliter p aqlā intelligūtur diuites elati z ptumaces. q pau/
peres premūt z spoliāt. nec eos ad se clamātes exaudiūt. Sed cū venie/
rit ignis diuine vltōis. vellent vtiqꝫ se ablata restituisse

illiꝰ auis diuidit

De concha et cornice

Pes aquile predo testudinis aera scindit
testudinē testa abscōdit latera abscōdēt
Hanc sua concha tegit. cornua longa tegent
hac āmonitōe talis auis auisat insulsum
Hoc monitu cornix aquilam premunit. ieneptum
geris laborē salubre scz cornici
Fers onus. ac fiat vtile crede mihi
fers testa alimētū capit illud
Quod geris in concha cibus est. tibi surripit illud
testa alimētū testā .i. ptere
Concha cibum. concham frange. cibusqꝫ cadet
.i. testam ptātibꝫ fruere .i. arte
Vt concham frangas pro viribus vtere sensu
conchā summa lapidea terra
Hanc (si celsa cadit) saxea frangit humus
de seipō fatuꝰ circūuētꝰ tēpestate
De se stultus homo subuersus turbine lingue
cadit scz boies inq̄etudo capit
Cornix. et fortes ista procella rapit

Hic autor ponit aliā fabulā: cuius documentū est: q paupes z impotē
tes sepe faciūt subtilitate z calliditate. qō fortes z potētes viri pficere ne
queūt. Istud em ostendit nobis p testudinē z cornicem. Quodā em tpe
aqla secus mare ambulauit piscationis cā: sed nullo pisce inuento rapuit
conchā que testudinē intus habebat. hanc ergo vnguibꝫ rapuit z ad litꝰ
deuexit vt ibi suis vsibꝫ applicaret. sed concha que indurata erat nec vn
guibꝫ nec rostro frangi potuit. et sic nec vi nec arte testudinē habere potu
it. Cornix g que aderat videns aquilam frustra laborare. accessit. ppius z
dixit aquile. si me gmittas tecuꝫ habere ptem testudinis monstrabo tibi.

Cum commento

modū z viam acq̄rendi hanc escam. qō cuz aquile placuisset ait ei cornix
Tu in sublime volare debes. z sic ex alto p̄jcies conchā ad terrā petrosā
et tūc testa fracta cibū accipies Aquila āt approbat p̄silū cornicē. z in al
tū volās testudinē ex vnguib⁹ ad terrā p̄iecit. quā cornix subt⁹ expectās
p̄tinus rapuit. z sic aquilā famelicā decepit. Hoc alit' intelligit q hō
nō dz credere ꝓbis ḡrumcūq; qz sic sepe decipit. sicut aqla decepta fuit

ferēte esurie portat .s. caseū

De vulpe et cozuo

Vlpe gerente famem. cozuus gerit arbor. z escam
rostro portās ꝓba moūere tacet
Ore gerens: cozuus vulpe loquente silet
o cozue splēdore splēdens oloꝛe nitore excellis
Cozue decoꝛe decens cignum splendoꝛe p̄cellis
modulatōe .i. oīb⁹ auib⁹ vales
Si cantu placeas. plus aue quaq; potes
ꝓfidit .s. cozu⁹ delectāt modulatōes
Credit auis. sic teq; placent p̄eludia lingue
cātat .i. ex ore excidit
Dum canit vt placeat. caseus ore cadit
sc̄ caseo vesci accidūt pēne
Hoc fruitur vulpes: insurgunt tedia cozuo
auget incōmoda .i. verecūdia
Asperat in modico damna dolore pudor
amarū fert deri sum decipit .i. vana
Fellitum patitur risum quem fallit inanis
dat dāna iniqua laus
Gloria. vera parit tedia fasus honor

Hic au. po. alia fabula cui⁹ documentū est tale. q illi q̄ desiderāt lau⁹
dem vanā z transitoriā gloriā sepe incurrūt damnū z opprobriū Istud in
uitur nobis p cozuū z vulpē. Quodā em tpe cozuus qdā caseū pinguē
furatus erat. q̄ ad siluā reuersus in summo quercu residebat Cōtigit āt
q vulpes qdā famelica sub arbore veniret dicēs. O cozue tu es valde de
cozus. ymmo cignū excedis in splēdore. si ḡ vox tua esset dulcis z sonora
nō esset auis in tota silua tibi sit'is. His ḡ laudib⁹ cozuus decept⁹ vt am
pliores p̄sequat laudes incepit cātare. z sic case⁹ (quē rostro tenebat) ex
ore eius decidit. quē vulpes p̄spiciens mox rapuit. z cozuū sic delusū sub
sannauit Hoc alit' p cozuū intelligūt leues z minus prudi boies. qui
falsis adulationib⁹ z vanis laudib⁹ credunt. z sic sepe fallunt

Qui laudem vanā gloriam petunt sepe co

qui se exaltat humiliabit

aggūat paupem .i. nimia senectus
Arctit miserum grauitas annosa leonem
pigrū reddit .i. frigiditas
Inglaciat corpus cozq; senile gelu
insurgit verres reddēs p̄ iniuria illata talionē
Instat aper pensans vetē pro vulnere vulnus

De leone et alijs aīalib⁹

Cum commento

capitis leonē cornu bos ledit
Frontis cum telo thaurus vtroq; fodit
insurgit asinus piger s^c leonis pede cōcutit
Scauit asellus iners. z frontem calce sigillat
rugitu vlciscit iniurias suas
Ex solo gemitu vindicat acta leo
s^c aialia fugaui fugant aialia exspirat
Omnia que vici me vincunt omnia. dormit
ptās mea recessit laus nō viget laudis opatio
Vis mea. dormit honor. dormit honoris opus
damnū intuli s^c aialib⁹
Cui nocui. nocet ille mihi. multisq; peperci
.i. nō miserent̄ p beneficio s^c mihi
Qui mihi non parcunt. p pietate nocent
metuat penā nō ornat s^c fidelt
Hanc timeat causam. qui se non fulcit amico
tribuere gsper paup petit auxiliū
Hec dare vult felix quam miser optat opem

Hic au. po. aliā fa. cui⁹ documentū est. q nemo dz se nimiū extollere in pspitatib⁹ suis. nec dz nimiū aggūare debiliores. q; si postea ceciderit q debilitat⁹ fuerit p temnet̄ tam ab illis q̄b⁹ nocuit q̄ ab illis q̄b⁹ pfuit. q; cū deficiūt munera sepe repescit amicicia. Istud innuit nobis p leonē. q; quodā tpe leo q̄dā annosus iacebat p; nimio senio in lecto egritudis. venerūt ergo oīa aialia ad visitandū eum. dissilit tū mō. q; q̄dā venerūt ad plāgendū eū ipsi p dolēdo. alia aūt venerūt ad irritandū eū z ad vindicā dū iniuriā q̄ndā a leone eis illatā. Aper em̄ dentib⁹ suis ipm vulnerauit et thaur⁹ suis cornib⁹ acrit̄ eum trāsfodit. z piger asin⁹ frontē eius cū pe de dire p cussit. Dis g̃ plagis leo fatigatus solo gemitu se vindicauit di cens. oīa aialia (que p̄us vici) iā me vincūt. q; deficit iā vis mea. z iō pe rit g̃a mea. z nullus honor mihi exhibet̄. z oīa aialia q̄b⁹ p̄us rigid⁹ fui z durus nūc me infestant z psequunt̄. z quib⁹ antea pepci mō deridēt me.

Moraliter p leonē intelligunt̄ potētes. z p alia aialia impotētes. q; ipo tētes sepe cū fortuna mutat̄ inferūt potētib⁹ p; illa his q̄ ab eis sustulerūt
.i. ludi oris s^c sue diligētia ostendit dilectōem

De catulo et asino

Murmuris z caude studio testatur amorem
.i. cū lingua tangit .i. dōm suū
Nunc lingua catulus. nunc pede calcat herum
lectat dūs planat sociū .i. mense sue
Gaudet herus. comitq; canem. comitemq; ciborum
facit applaudit .i. familia
Efficit. alludit turba ministra cani
.i. silī mō cēlia cibaria eandē dilectōem
Arte pari simulesq; cibos. similemq; favorem

Lum cõmento

acq̃rere volens dixit asinus stultus
Lucrari cupiens inquit asellus iners
asinũ cane corpis splẽdor .s.ad laborẽ
De catulo prefert vite nitor. vtile tergum
s^e dño meo .i. vtilitate catul^9 ludis
Nec placeo fructu. sed placet ille iocis
s^e ego .i. ludẽdo .i. tpe ꝓgnio ad ludendũ
Ludam. ludo placens sic ludi tempore viso
pludũ s^e asinus accedit dño
Ut ludo placeat ludit ꝛ instat hero
.i. placere estimat rudens s^e dñi sui anterior
Blandiri putat. ore tonans. humerosq; priorum
ꝓcussit ḡuitate estimat .i. delectabilẽ
Pressit mole pedum. se putat esse pium
vociferat dñs petit auxiliũ aduenit .i. seruor
Clamat herus. vult clamor opem. subit ordo clientum
coartat mg̃nis ꝓteribꝫ fustis .s. asinũ
Multa domat multo verbere claua reum
nõ dedit .i. cũ honore s^e facere
Quod natura negat nemo feliciter audet
.i. nõ placet inabilis .i. placid^9 esse
Displicet imprudens vnde placere putat
Hic au. po. aliã fa. cui^9 documentũ est q̃ stulti ꝛ imprudẽtes sepe credunt placere prudẽtibꝫ p ea q̃ eis magꝭ displicẽt Quodã em tpe vir q̃dã caniculã habuit multũ sibi dilectũ. cui canis sepe cauda pedibꝫ ꝛ ore suis alludebat Videns itaq; asinus canẽ sic placere dño suo cogitauit quõ silr arte tales cibos ꝛ fauorẽ apud dñm pcq̃ret. dicẽs intra se Ego fortior ꝛ vtilior cane sum. tñ ipse plus placet ioco ꝛ ludo q̃ ego fructu ꝛ vtilitate. volo etiã dño sic placere meo. Cũ egressus ad dñm vt instar canis luderet pedibꝫ ꝓcussit eũ mouẽdo aures caput ꝛ caudã suã putans sic placere dño. Cꝫ dñs prerritus cepit clamare. vñ serui accurrẽtes asinũ diris fustibꝫ ꝓterauerũt. adeo q̃ vix semiuiu^9 euadere potuit Moralit sic stulti ꝛ insipientes volunt se intromittere de his q̃ natura eis nõ concessit. ꝛ fiunt inutiles in illis. ꝛ faciunt se confusos

Non sunt atten
quæ natura ne

Eramena sopozifero delectat
Rigida sopito blanditur silua leoni
currit cupiẽs turba
Cursitat hic murum ludere prompta cohors
excitat^9 capit s^e mus rogat
Pressus mure leo murem rapit. ille precatur
s^e leo orõem otedit leonis muris
Ille precem liberat. subiacet ira preci

De leone et mure

¶ Liber Esopi

pus cogitat in corde interepto
Hoc tamen ante monet animo. quid mure perempto
honoris accipies fortes debiles redet
Laudis enes. summos vincere. parua pudet
morte .i. reū putet
Si nece dignetur leo murem. nonne leoni
vituperiū honor
Dedecus. et muri ceperat esse decus
super debilem fortis honor superare
Si vincat minimum summus. laus vincere non non est
superare decēs est vicīū
Vincere posse decet. vincere crimen habet
honor gloria superare
Si tamen hoc decus ⁊ laus sit: sic vincere laus est
honor .i. a minori iimico
Atq; decus minimo fiet ab hoste minus
superari ꝓsequit laus superator
De precio victi pendet victoria: victor
tāte laudis superari laus
Tantus erit. victi gloria quanta fuit
recessit grāz acrōes donare se mus
Hus abit. ⁊ grates reddit. si reddere possit
ꝓmittit auxiliū .i. puū interuallū tpis
Spondet opem solus. fit mora parua dies
p qz .i. laqōs intrat se suis
Iam leo rethe subit. nec prodest viribus vti
q̄reloso rugitu incōmoda ꝙqueri
Sed prodest querulo murmure damna loqui
reuertit leonē vidit ꝓspexit retia dissoluit
Hus redit. hunc reperit: vidit loca. vincula rodit
hoc auxilio reddit auxiliū secur⁹ recedit
Hac ope pensat opem. sic leo tutus abit
valuit destrui astutia
Res potuit tanta minui prudentia muris
se leoni tribues grates .i. ad nutū muris
Cui leo dans veniam. se dedit ipse muri
se hō magna nō ꝓmme .i. pauper
Tu qui summa potes ne despice parua potentem
p qz auxiliari nocere nō valet
Iam prodesse potest. si quis obesse nequit
¶ Hic au. po. alia fabula. cui⁹ documentū est. q̄ diuites ⁊ potētes debēt
pauperib⁹ misereri. etsi in quo deliq̄rint debēt ipsis indulgere. q̄ poterūt in

Cum commento

in posterū paupes diuitib⁹ ꝓdesse. Istud innuit nobis ꝑ leonē et mur. qz q̄dā tpe q̄dā leo dormiuit in nemore. vbi mures circūcirca curritabāt lu dentes Accidit aūt a casu q̄ q̄dā mus leonē tetigerit z somnū ei⁹ turba/ uerit. Vñ leo turbatus apprehēdit murē. cui mus ait. O leo tua mihi ꝑ/ cat nobilitas. qz nō malo aio sed casualit hoc ꝓtigit. Leo āt misēdia mo tus murē dimisit illesum. cogitans intra se q̄ esset sibi ꝓuus honor si mu rem deglutiret. Accidit aūt postea q̄ cum idem leo ꝑ siluā transiret in la queū cecidit. z suis dentib⁹ laqueū dissoluere nequit. nec se a captiuitate liberare. vñ z querulose cepit rugire. qō audiens mus cui leo ꝓus perpcit videnscz leonē laqueatū eum agnouit. z recordat⁹ beneficioꝝ leonis cor/ rosit z dissoluit cordas retis siue laquei. quib⁹ dissolutis, leo liber abcessit Ut vt ōr autor ille leo dans grates muri dedit seipm ad nutū muris. eo q̄ liberauit eum a morte Horatius sic potētes nō debēt spnere debiles z impotētes. qz multotiēs paupes pñt ꝓdesse diuitib⁹

De miluo egrotante

pestis ḡuitate talʒ auis suā rogat

Morbi mole iacet miluus matremqz precatur
.i. dijs sacrificia orōnes

Ut pro se superis det sacra detqz preces
dixit .i. o fili .i. sacramēta

Mater ait. mi nate deos z sacra deorum
offendisti recordant .i. mala opa tua

Lesisti. recolunt impia facta dei
delicti vindicātes impendūt penalitatē

Criminis vltores pensant pro crimine penam
p qñ .s. deoꝝ offenderes metuēda

Dum sacra turbares pena timenda fuit
miluū s^c mortz mansuetū s^c cogit

Te cogit timor esse pium. te pena fidelem
iste pauor ista ꝓtritio cū morte tarde

Hic timor: hec pietas cum nece sero venit
deturpat suā ḡre imaculatas inhibrat eccl̄as

Qui maculat vitam. cur mundas incolit aras
opa opprimūt ḡre opa subleuēt

Quem sua facta premunt. cur sua facta leuent

Hic au. po. aliā fabulā. cui⁹ documentū est. q̄ ille q̄ ꝑ totā vitā suā cru delit vixit in fine cū viderit mortē instare sepe frustra diuinū inuocat auxi liū. Istud nob innuit ꝑ miluū. quodā em tpe miluus magnā incidit egri/ tudinē. ita q̄ de vita desperet. rogauit igit matrē suam vt ꝑ sua sanitate deū exoraret. Qui mater rñdit. fili mi tu offendisti deos z sacra deoꝝ. iō dij recolunt iā tua prava opa. ḡre dabūt tibi penā tuis demeritz ꝓdignā sed qz infirmaris iā implorās deoꝝ auxiliū. sz tarde. qz hec pena timēda fuit qñ peccasti. vñ timor z pena mortis cogūt te nūc esse pium z fidelem

Horatius sic viri criminosi cū viderit mortē sibi iminere inuocāt viros scōs z religiosos vt ꝑ ipsis orent ad dñm deum. sed est nimis tarde.

Cum commento

De lino et hyrundine

pducat de segete sc̃ seminatũ
Ut linum pariat lini de semine semen
fouet terra volucres monet tal'auis timore
Nutrit humus. sed aues tangit hyrundo metu
hyrũdo iã seminatũ sc̃ auib⁹ magn̄ pricula
Hec ait. hoc semen nobis mala damna minatur
eradicate semina semiata piculis
Vellite pro nostris semita sparsa malis
sc̃ auiũ prẽnit bona ꝓsilia iutiles curas
Turba fugit sanos monitus. vanosq; timores
reꝑhendit .i. ex terra .s. linũ virescit
Arguit. exit humo semen. z herba viret
irez talis auis ꝓsulit obuiare futura deridẽt
Rursus hyrundo monet instare pericula. rident
volucres ꝓcordat
Rursus aues. hominem placat hyrundo sibi
.i. cum boib⁹ morans modulatõe applaudit suaui
Cumq; viris habitans cantu blanditur amico
ꝑ q; ꝑspecta nocere iacula
Iam prouisa minus ledere tela solent
eradicat efficiunt laquei .s. agricola
Jam metitur linum. iam fiunt rhetia. iam vir
capit volucres recogn̄scẽs inculpat
Fallit aues. iam se conscia culpat auis
bonũ ꝓtemnit sc̃ ꝓsiliũ
Vtile consilium qui spernit. inutile sumit
securus loq̃s iuste incidit
Qui nimis est tutus retia iure subit

Hic au. po. aliam fabulã cui⁹ documentũ est q̃ null⁹ debet ꝓtemnere ꝓsilium alterius. q; accidit multotiẽs q̃ respuẽtes ꝓsilium alio⁹ inutiles fiunt. vñ freq̃nter eis malum euenit Istud declarat nobis ꝑ hyrundinẽ et alias aues. quodã cũ rpe bortulan⁹ seminauit semen lini in agro. ad quẽ hyrundo z alie aues ꝓsueuerũt venire ꝑ necarijs. hyrundo ꝯo p̃sciens futurũ malũ ammonuit alias aues resistere huic seminatiõi dicens. hoc semen multiplex piculũ nobis inferet. q̃ euellam⁹ illud ne malũ inde ventura nobis eueniat. sed alie aues hyrũdinis ꝓsiliũ spreuerũt. qđ videns hyrundo suũ genus ꝓuocauit. z fedus pacis cum boib⁹ iniuit: Erat aũt forma pacis ista. q̃ neutra ꝑs in damnũ alterutri⁹ cogitaret: z sic hyrũdines in signũ federis in domib⁹ nidificauerũt. Tpe g̃ messis aduenięte bortulanus linũ sibi collegit. z retia z laqos inde ꝓtexit. ꝑ quos oẽs alias aues decipiebat. q̃ sic decepte recognouerũt q̃ stulte hyrũdinis ꝓsiliũ ꝓtemp⁹ fuissent. Allegorice ꝑ aues intelligere possumus pctores. ꝑ hyrundinẽ vero spũales boies. qui sepe ammonẽt pctores vt desistãt z abstineãt a

filia bona qua humilium sunt et tenia et nõ superbia reiciendo vilipendãdi

Liber Esopi

peccatis. sed pcōres ammonitōem z doctrinā spiritualiū ptemnētes tā
dem ꝓ retia dyaboli capiunt. z eterno igni traduntꝰ

apta imitari ꝑtures ornare sc̄e pñtem

De ppło ad
thico regem
eligente

Habula nata sequi mores: z pingere vitam
monet euites imiteris viā
Tangit quod fugias. qđq; sequaris iter
ꝓncipe .i. dñi indigēs .i. ñ viuēs sine lege
Rege carens nec regis inops. sine lege nec exlex
sc̄ alicui⁹ tulit illa ps greciē fuitutē
Absq; iugo gessit attbica terra iugum
securitas volūtarie coegit
Libertas errore carens se sponte subegit
verecūdia sc̄ acceptā vigorosior gladio
Et pudor ob legem fortior ense fuit
voluntatē ꝓncipē plebs tuta petit
Ne libitum faceret regem gens libera poscit
sc̄ gens remouere ꝓcepta sustinuit
Et quę non potuit pellere iussa tulit
incepit laudare ꝓbos corrigere sc̄ hoīes
Rex cepit linire bonos. punire nocentes
quecūq; subleuāda subleuās ꝙculcāda arcens
Queq; leuanda leuans. queq; premenda premens
agḡuat .i. in noua lege
Hos onerat nouitas ciues in lege nouella
sc̄ sustinere potuerūt
Quod leuiter poterant vix potuere pati
ciuitatē grauē legem gemebūdo aio sustinentē
Urbem triste iugum querula cernice ferentem
iste liber ostendit ꝓformia dicens
Esopus tangit consona verba mouens

De seruitute
subditorum

¶ Hic au. po. alia fa. q̄ est q ḡndā ꝑs attbicę⁹ libertrim⁹ suā nō potēs
ferre libertatē elegerūt sibi regē. qui regali⁹ potit⁹ sceptro cepit eleuare bo
nos z opprimere malos dcīn ꝑlm adeo coarcēs q vitā quā ꝑus duxerit
libertrimā vix tā in fuiture obtinere poterāt. Ūñ postea quereloso aio de
fleuerūt libertatē amissam. ¶ Tūc ōr in fine. q ꝓ istū ꝑlm quālibet fcat
ciuitatē ḡuib⁹ legib⁹ z exactōib⁹ oppressaz ¶ Allegorice ꝓ istū ꝑlm intel
liḡunt illi q vitā libertā hōr. z nō ꝓsenti in illa subdūt se vicijs. z sic efficiū
tur serui z miseri. qz q pctm facit ꝺus est pcti. Horalit hic instruim⁹
q null⁹ liber ꝺz se subdere fuituti iustra illō. Alteri⁹ nō sit q suus esse ꝑt.

De ranis re
gem hẽre vo
lentibus

Quī ausum fuit libras molestare
Cum nihil auderet petulantes ledere ranas
rogauerūt illū deū sine dño essent
Supplicuere ioui ne sine rege forent

¶ Liber Esopi

ille deus isti petitioi derisionē attribuit audax secūdarias
Jupiter huic voto risum dedit. ausa secundas
orōes inopinatū audit influuio strepitū
Rana preces. subitum sentit in amne sonum
pq̄ illo deo mittēte p rege trunci ipetu fluuio q̄ssato
Flam ioue dante trabem. trabis ictu flumine moto
demersit repētinus sc̄ ranaz pauor
Immersit subitus guttura rauca timor
mitigato redierūt timore videre .i. trabem
Placato rediere metu spectare tugillum
manēdo a lōge pncipē valde timuerūt
Stando procul regem pertimuere suum
postq̄ nouerūt truncū nō valere
Ut nouere trabem per se non posse moueri
p rege dederūt tercias pces illi deo
Pro duce fecerunt tercia vota ioui
iracūdia pmouit sc̄ aliū ptulit demisit serpentē aq̄ticū
Ira iouem mouit. regem dedit. intulit hydrum
coluber agro or. incepit intrare amnē
Hydrus hiante gula cepit inire lacum
clamorē facit fluuiq̄ primus benigne ōs exaudi
Clamitat ecce lacus. morimur. pie iupiter audi
o deus sc̄ nos o deus pfer solamē
Jupiter exaudi. iupiter affer opem
ranas deuorat vterq̄ .s. hydri cibus regis
Flos sepelit venter. nostri sumus esca tyranni
remoue stragis cladē tribue pacis auxiliū
Aufer cedis onus. redde quietis opem
iupit dicit optatū mḡno desiderio sustinete regē vīm
Ille refert: emptum longa prece ferte magistrum
vlciscar pperua libratas pcepras fuitus
Vindicet eternus ocia spreta timor
merces floccipendit
Omne boni precium nimio vilescit in vsu
efficit amari saporis carius sc̄ acquisitū
Fitq̄ mali gustus dulcius omne bonum
possidet decēs est bilarq̄ tenēdo
Si quis habet quod habere decet. sit letus habendo
sc̄ bois nō fiat .i. pcie libratis
Alterius non sit. qui suus esse potest

¶ Hic au. po. aliā fabulā pstitem fabule p̄cedenti. cuiq̄ documentū est. q
hō exns in q̄eto statu nō dz se cito mouere ab illo Item omne bonū diu

Lum cõmento

vsitatũ nullo amore pmixtũ nequaq̃ delectabiliter sapit. Nã hõ assue/
factus in delicijs nescit qd est delicata vita nisi qñ patit miseriaz. Istud
nobis innuit p ranas qui quõdã habuerũt vitã multũ literã. que cũ eis
nõ sufficeret ptinuis pulsabãt precibꝫ ipm iouez vt dignarek eis pcedere
regẽ qui regeret eas. Jupiter audiens deridebat eas. Sedario instabãt
rane pro rege. Jupiter audiẽs rogatões ptinuas misit eis regẽ cui ob/
dire deberent. scz trabẽ. qui cũ de supioribꝫ esset p̃cipitata totã quassabat
aquã. stupebãt ergo oẽs rane in aduentu magni regis. z ab eius pspectu
fugientes in antris suis se occultabãt. Postea sono mitigato rane expo/
nere ceperũt capita sua ex aqua z venerũt ad salutãdũ regẽ. Qũ aũt vi/
dissent q rex eaꝝ scz trabs p se nõ mouerek dicebãt q ille rex esset peni/
rus inutilis. qz sup eũ residentes viliter eũ pedibꝫ pculcabãt. Tũc iterũ
rane rogauerũt iouem pro nouo rege dicentes. illũ (quẽ miserat iupit)li/
gnũ esse z oĩno ignarũ. Jupiter ergo cũ indignatõe misit eis colub̃z mi/
re magnitudinis Coluber aũt rex ferocitate innata nullũ pepcit. sed oẽs
(q̃s regere deberet) eripuit et deuorauit. Tũc inceperũt oẽs rane a con/
spectu tyrãni fugere nõ audientes pparere. sed occulte mala sua nuncia
uerũt iouí vt auferret regẽ oẽs vnanimit rogabãt. Quibꝫ rñdit iupit. ba
bcatis regẽ vestruz p quo diu instetistis. z qz fuistis in pace sitis semp in
miseria Allegorice rane pñt dici hoies cuislibet status qui spernentes
seruire mitissimo dño nro Jesu christo applicant se seruitio diabolí q eos
postea in inferno crudeliter cruciant

De miluis et colũbis

Avalconem auis capacissimi .i. luctatões
Accipitrem miluí pulsunum bella columbe
capitũ dñm .i. in dãnũ laborat
Accipiunt regem. rex magis hoste nocet
scz colũbe pqri pmodosius
Incipiunt de rege queri quod sanus esset
luctatões scz miluí dñio
Miluí bella pati q̃s sine marte mori
aliqd facis sapiẽter .i. inspice
Si quid agas prudenter agas. z respice finem
sustinere picula desidero scz picula sustinea
Ferre minoza volo. ne grauioza feram

Hic autor ponit documentũ q in oĩ ope debemus respicere finẽ actuum
nostroꝝ q act⁹ nostri nõ redditur moraliter boni nisi ex bte finis. Aliud
documentũ est q de duobꝫ malis minus malũ est eligendũ. qđ innuit no
bis p colũbas sic. Quodã em tpe colũbe debebant habere guerras ptra
miluũ. cui volẽtes resistere eligerũt accipitrẽ sperãtes p eũ tueri ptra mil
uũ. Sed accipiter postq̃ rex fact⁹ est. pseqtur eas pl⁹ q̃s miluⁿ eas dilace
rando. quapropter colũbe dixerũt adinuicẽ q melius esset sustinere bella
miluí q̃s sic interfici a rege z mori sine bello Allegorice q̃ seruit dño p/
uerso eã defensionis gdit auxiliũ qđ q̃siuit. Moraliter innuit q quilibet
in suo statu (licet patiat aliquã aduersitatẽ) illã debet patienter tolerare
ne postea sibi ptingant grauiozes

Liber Esopi

De fure et cane

Her ꝫ dico clamãte piecto nutrimẽti
Vre vocante canem protenso munere panis
despecto tales rñsiones ꝺt
Spreto pane. canis talia verba mouet
tacẽ munera cupiũt student
Vt sileam tua dona volunt. furtiscꝫ laborant
aditũ nutrimẽtũ sustineo oĩa
Esse locum: panem si fero: cuncta feres
portat donũ nocumẽta occultat laqueus
Fert munus mea damna tuum. latet hamus in esca
canẽ nutrimẽto iste panis
Me priuari cibo cogitat iste cibus
noon diligo magis nutrimẽto diurno
Non amo nocturnum panem plus pane diurno
hõ extrane⁹ pgnito nõ est placid⁹ inimic⁹. ſ. dño
Aduena plus noto non placet hostis hero
puabit puũ ꝑs nocturnũ tempoꝛ
Non rapiet noꝛ vna mihi bona mille dierum
nõ volo oĩ rpe indigere saturat⁹
Miloſemper egenus esse. semelqꝫ satur
platratũ tuas rapinas. ſ. e⁹ canis volũtarie
Latratu tua furta loquar. nisi sponte recedas
canis tacet .ſ. fur .ſ. i domo canis latrat. ſ. fur recedit
Dicsi let: ille manet. hic tonat. ille fugit
aliqd attribuit inſpice aliqd
Si tibi quid detur. cur detur respice cum des
tribuas o hõ refrena
Cui des ipse nota: teqꝫ guloſe doma

i facile credit facile decipit.

Hic ponit documentũ q nõ oĩb⁹ fides adhibenda est. sed viris ꝓstãtib⁹ et fidelib⁹. Nã qui cito credũt cito decipiunt. t qñqꝫ inde magna patiuntur miseriã. Vñ fabula ista vult q nõ debem⁹ oĩb⁹ fidẽ adhibere nobis munera ꝓmittẽtib⁹ aut etiã dantib⁹. ſ⁹ determus videre cãm cur dent et ad quẽ finẽ hoc detur. Hõ nobis declaraꝫ ꝑ vnũ furẽ t canẽ. Quodam eñ tpe fur q̃dã egressus de nocte ad aliqõ furtiue acq̃rendũ a casu intrauit domũ cuiusdã viri in q̃ erat canis quigil. q̃ laborauit suis latratibus furẽ effugere. sed fur vt iram canis ꝛparet panẽ ei⁹ obtulit. Cui dixit canis. Panẽ tuũ minime curo. quẽ ad me decipiendũ mihi dare cognosco scio eñ q cã furandi huc veniſti. t ideo mihi ꝓbes panẽ vt taceã vt sic tuus furari posses. qõ nolo ꝓmittere. qꝛ nisus es me ꝑuare cibo domesti co. t ergo nisi sponte recedas tua furta meis latratib⁹ coram oĩb⁹ manifestabo Hic moraliter saluatũ est quicqd bono et fideli impenditur. qui accepti beneficii nunq̃ obliuiscatur. ad hoc semper intendens vt vicez sibi similem ꝛbenefactoꝛi reddere possit

petit pducat .i.sus plem
Vult lupus vt pareat maturum succula fetum
solicitudinē ꝓmittit
Hecꝫ noui curam spondet habere gregis
dixit solicitudine s^o lupe e^o sus seruies
Sus aut. hec cura careas. mihi nolo ministres
timēt seruitiū pueri nostri
Horrent obsequium viscera nostra tuum
vade. remote parere .i. ples
J procul vt tutos liceat mihi fundere fetus
vade remote clemētia ꝓuenies. s. succule
J procul hec pietas non erit apta mihi
p filijs p̄cipit timorē habuisse
Pro natis natura iubet timuisse parentem
termīo ꝓcesso lup⁹ recedit. s. sus pducit
Fine dato verbis. hic abit. illa parit
.i. hora hominib⁹ ꝓba
Tempore non omni non omnibus omnia credas
hec ille. hoī fallaci reputat fallax
Qui misero credit. creditur esse miser

De lupo & succula

De adulatoribꝫ et deceptorꝫ

Hic autor ponit aliā fabulā cui⁹ documētū est. q̄ nō oīb⁹ fides est adhibenda. nā qui crediū miseris deceptoribꝫ sepe ꝓsequūtur inde miseriam:
Ds nobis declarat p lupū & succulā sic. Quodā cīm tpe lupus q̄dā supuenit vbi parere sus deberet. & lupus accedens iuxta eam obtulit suū seruitiū dicēs: Audiui te in partu laborare & ergo veni cupiens tibi assistere & in tāta necessitate obsequiū fidele p̄stare: vestras renēdo ples & modeste tractando. Cui sus rñdit. si mihi auxiliū ferre veniſti nūc̄ hoc melius facere potes c̄ꝫ si festinanter procul recedas. q̄ c̄to remotior es tanto carior mihi eris & vtilior. est em turpe viris talibus interesse negotijs Nam cū aliqua mater parit ipse pater excludit & abesse iubetur. quanto magis ergo aliquis extraneus debet excludi a talib⁹ Moraliter. sic peruersis & falsis minime credendū est. q̄ malū bono paleant. dulcia cīm pferunt sed vulnera tradūt. De quib⁹ dr in euangelio. veniūt ad vos in vestimentis ouiū. intrinsecus aūt sunt lupi rapaces

De terra et hominibus

tale elmētū illa inflatio .s. interi⁹ dolores
Terra tremet. tumor ille gemit. gemitusq̄ fatetur
c̄ſi anniḥilat. s. tā vir c̄ꝫ mulier ꝓpē timorē
Partum. pene perit sexus vterq̄ metu
inflata ē terra .i. ostēdit parituram
Cum tumeat tellus monstrat se monstra daturam
de hoc timent sez hoc dānū abhorent
Hinc homines trepidant. & prope stare timent

Liber Esopi

letitiã illa inflatio reuertit inflata tale vile aial

In risum tumor ille redit..nam turgida murẽ
rellus pducit.risus pauor

Terra parit iocus est quod timor ante fuit
efficit sẽ faciẽda dicut

Sepe minus faciunt homines qui magna loquuntur
pducit magnos parua timores

Sepe gerit nimios causa pusilla metus

¶ Dic ponit documentũ q̃ ꝓbosi z ꝑsumptuosi sepe mínꝰ faciũt q̃ hoies taciti. Cõcludit etiaz q̃ ex minima re sepe eueuit magnus timor. qõ declarat nobis q̃ terrã. Quodã eñ tpe terra emisit magnum sonũ z tumebat z tremebat.ꝓter qõ q̃si oẽs hoies pre timore perirent. Et cuz terra sic tumeret asserebat se pariturã vnũ monstrũ magnũ z horribile quale ante nõ fuit visum. Et ergo hoies z cetera aiantia trementes non audebant ꝓpe stare vbi terra sic tumebat. Postea vero terra turgida peperit murem.et hoies hoc audientes (qui pus timuerũt) ridebant. z inuicem iocabant Est ergo documentũ q̃ homies (qui multa loquũtur) sepe minus faciũt.q̃ qui sunt taciti z pauca loquentes

De lupo agno et capris

.i.capra ꝑ qñ gaudet iuuenis

Cum grege barbato dum ludit iunior agnus
scz agnũ animi dicordãtia

Tendit in hunc mentis dissona verba lupus
q̃re feridã purã imitaris magis

Cur olidam munda sequeris plus matre capellam
tale nutrimẽtũ.donaret suauis mater tua

Lac tibi preberet dulcius ipsa pares
sẽ mat accelera tuã postula duna sẽ tue

Est prope.festina matrem.pete munera matris
ꝑ q̃ tenet mãmas scz agno

Lac bibe.nam seruat vbera plena tibi
sẽ dicit benigna agno prebet

Agnus ad hec.pia capra mihi lac dulce propinat
agnũ loco mee nutrit genitricis

De vice matris alit.me vice matris amat
scz oui sẽ meo vitã bre sẽ ego agnus

Non mihi sed domino prodest me viuere: viuo
sẽ dñs .i.dorsa multas lanas

Ut metat in tergo vellera multa meo
oui ꝓcurat foueri fomẽto capre

Ergo mihi prestat nutriri lacte caprino
mee sugens deuoret scz lupino

Quam lac matris habens merga in ore tuo.

Cum cõmento

supat diuitias tutã batere

Omnes vincit opes securam ducere vitam
miserius nullũ ens misera fruitio diuitiaꝝ

Pauperius nihil est q̃ miser vsus opum
sc̃ est bono ꝓsilio vilius sc̃ ꝓsilio

Nil melius sano monitu. nil peius iniquo
do cumẽtũ imitaꝝ iniquũ

Concilium sequitur certa ruina malum

Hic ponit documentũ q̃ nihil est meli⁹ bono ꝓsilio. imo q̃libet prudens
dz seq̃ bonũ ꝓsiliũ. Ertiã includit q̃ illis (q̃ loquũtur deceptorie) nõ ẽ cre
dendũ. Ꝑ declarat nobis q̃ lupũ z agnũ sic. Quodã em̃ tpe ouis q̃daz
ꝓmisit cuidã capre agniculũ suũ nutriendũ: q̃ vtrib⁹ capre ꝓsuet⁹ cum
grege capraꝝ siluas z pascua frequẽtauit. Lup⁹ aũt vidẽs hũc agnũ in
campo. nec audens eũ inuadere ꝓpter hircũ dixit dolose ad eũ talia ꝙba.
o tu agne cur ãbulas cũ ista fetida capra matre tua dimissa. ire ad matrẽ
tuã q̃ seruat tibi plena vbera Agn⁹ ad hoc sapient rñdit. O lupe nõ sum
meũ ꝓsius. sz dño alteri subiect⁹ sum. q̃ me ꝓcepit ire cũ grege caprino. cu
ius preceptis parere teneor. Deli⁹ em̃ mihi est q̃ nutriar lacte caprino
q̃ habeã lac matris mee. z mergar finaliter in ore tuo Concludit g̃
q̃ libet sapiẽs debet vti sano ꝓsilio z fugere insanum z
roborauit sc̃ venaticũ velocitate mordacitate. iuuẽtute

Armauit natura canem pede dente iuuenta
agilis atrox roboratus

Hinc leuis: hinc mordax. fortis z inde fuit
tanta dona capit senectus fortitudine

Tot bona furatur senium nam roborꝫ priuat
sc̃ ipi⁹ canis maxillas velocitate

Corpus. dente genas. et leuitate pedes
canis senex capit maxillas exilit debiles

Hic leporem prendit. fauces lepus exit inermes
debilẽ sui corrigit seueritas

Clumbem domini corripit ira canem
dat loquelã canẽ exaltauit. s. iuuentutis

Reddit verba canis. dum me pio protulit eras
valuit euolare fera meã velocitatẽ

Nulla meum potuit fallere preda pedem
pregit pigritiã. senecturis magn⁹ honor

Defendit culpam senij laus ampla iuuentus
p antiq̃ sez debilitate opatiões iuuenturis

Pro sene (qui cecidit) facta prioꝛa vigent
nulla delectatio pseuerat vtilitas dilectiõem

Nullus amor durat: nisi fructus seruat amorem

Manẽdum est
primo propo
et intentione
bona.

De cane z ser
uo infideli dño

Liber Esopi

sc̃ hō .i. tante dilectōis ꝓmoda ostendit
Quilibet est tanti. munera quanta fecit
i ꝓspcū dñi. sc̃ canis sc̃ spolia portaui
Magnus eram dum magna dedi. iam muscidus annis
floccipēdor p̄terito recordatio sc̃ exhibiti
Vileo. de veteri mentio nulla boni
approbas sc̃ tpe iuuētutis sc̃ tpe senij recōmēdare
Si laudas quod eram. quod sum laudare memento
.i. tibi vtilē expellere. viciū sc̃ est
Si iuuenem recipis. pellere turpe senem
lamētabilit familiari famulat. hoi ingrato
Se miserē seruire sciat. qui seruit iniquo
miserēri famulis prauus
Parcere subiectis nescit iniquus homo

¶ Hic ponit documentū q̄ hō necessitatus seruire alteri detrat cauere ne seruiat misero t ingrato. q̄ seruientib⁹ ingratis sepe frustrat spes mercedis. Cōcludit etiā q̄ quilibet tpe iuuētutis d⁹ se exercere in bonis opib⁹. vt tādē illa ꝓueniant ad augmētū remuneratōis. Hō declarat fabulose sic Quodā em̄ tpe erat q̄dam canis multū habilis ad venādum q̄re dilectus fuit a dño suo. sed successu tpis ꝓtigit illū canē aduenīēte senio illa venatōis habilitate ꝓuari. tñ ꝓtigit vno tpe q̄ iste canis senex curreret post leporē. quē tandē capiebat. sed lepus a dentib⁹ canis euasit. q̄ canis iam pre senio edentatus leporē illū tenere nō potuit. qđ videns dominus multis ꝓb⁹ verib⁹ canē trucidauit. Canis ꝓ turbatus dixit: o dñe cū erā iuuenis nulla preda potuit meis euolare dentib⁹: sed iam senio obstante nō valeo tā fortiter ꝓdas capere. q̄re bona facta tpe iuuentutis debent intercedere p me antiquo vt baltras me excusatuz. Sed proh dolor q̄diu potui vtiliter vobis seruiui t tūc a vobis diligebar: sed nūc exquo viribꝫ deficientib⁹ vobis ꝓficere neo. totā vestrā a me auertistis dilectionē. Et iste est mod⁹ hodierni tpis q̄diu hoīes ab alijs ꝓsequūtur lucrū t vtilitatem tamdiu cos tenuiole tractāt. sed lucro cessante tepescit amor t dilectio. Et g̃ tene ōt canis. Magnus eram cum magna dedi. sed iam vilis est antiquitas mea. nulla mentio habet de bonis preteritis quod tamen est pera veram iusticiam Concludit ergo q̄ ille male seruit qui seruit homini malicioso t ingrato

De ranis t leporib⁹

nemus sonū facit talia aialia tra aq̄tica stant
Silua sonat. fugiunt lepores. palus obuiat. herent.
tardatio circūspiciūt pauent
Fit mora respiciunt. ante retro q̄ timent
in aio timores ꝓcordati
Deliberant in mente metus. se mergere pacti.
q̄ timent aquas subt⁹ ire cernūt
Cum meauunt. ranas stagna subire vident.

Cum cõmento

lepor dixit spẽ hẽ. licitũ est formidinis
Unus ait sperare licet. non sola timoris
collectio inutili formidat
Turba sumus: vano rana timore timet
bona decet habere pmũ pncipiũ saluatõis
Spem decet amplecti. spes est via prima salutis
multoties timeri nõ timẽda timor
Sepe facit metui non metuenda metus
sez nostri velocitas cordis stultitia leporis
Corporis est leuitas z mentis inertia nobis
leuitas occasionẽ portat inertia timorẽ
Ista fuge causam suggerit. illa metum
timorẽ habeat metuit grauedie anxietatis
Sic timeat quicunqz timet. ne mole timoris
deficiat intollerabilis recedẽte pauor
Spe careat graus est (spe fugiente) timor
spem habeat timuit q̃ deberẽt mori in vita pmanẽte
Speret qui metuit. morituros viuere vidi
sc bono ducẽte sc vidi recedente obire
Spe duce victuros. spe fugiente mori

Hic ponit documentũ q̃ nihil melius est bona spe. Istud nobis declarat fabulose p lepores. Quodã em̃ tpe vento multum impetuose flante arbores cuiusdã nemoris p flatũ venti magnũ so nũ fecerunt. vnde lepores istius silue territi ceperũt fugere. z sic fugiẽdo venerũt ad quãdã paludẽ quã ptrãsire nõ poterãt. ipsi ꝓo sic stantes viderũt ranas in palude se submergere. q̃re ipi ducti erãt ad maiorẽ terroreꝫ dubitãtes an vellent se etiã submergere sicut rane Ipis ꝓo sic dubitãtib⁹ dixit vn⁹ eor. vero nos nõ sumus soli q̃ vano timore timent. q̃ videm⁹ q̃ pre timore inutili rane iste submerserũt se. q̃si diceret vane timem⁹. ꝓsolemur g̃ z habeam⁹ spem bonã. nã spes est firma via salutis. leues em̃ sum⁹ ad currendũ viã asperã. licet graues sum⁹ mente. Concludit g̃ q̃ nullus dz ita timere q̃ careat bona spe. Et dr autor boies morituri habentes bonã spem de vita sepe diutius viuũt. z econtra aliqui victuri per longa tpa desperãtes de vita citius sepe moriũtur. nihil igit̃ est melius bona spe. z nihil pcũs desperatõe Hoc alit ois hõ patrie leges z psuetudines libenter ferre debet. q̃ vanũ est loca mutare. q̃ vbicũqz fueris aut ad quecũqz loca fugias semp inuenies tuũ superiorem

De vano timore

De capra et lupo

Quale aial agnellũ ꝓmittit caule ouiũ
Capra cibum querens hedum ꝓmendat ouili
hedũ capre fuma custodit caula clausura
Hunc illi solida seruit ouile sera
hedũ sapiẽs capra suasione preauisit
Natum cauta parens monitu premunit amicum

maneat inq̄ nocumēta vagabūdus
Ut lateat.nec sit in sua damna vagus
hedꝰ absc̄ōdit se tāgit ianuas balatu
Hic later.ecce lupus mouet ostia voce capr̄ina
dicit aperiant ianue pessulate
Exprimit.vt pateant ostia clausa petit
maneas foris agnellꝰ ꝺt falsa voce
Sta procul hedus ait.capr̄isas gutture falso
indebite lupū foras
Cum male capr̄ises te procul esse volo
genitrix false figurat modus
Si mea sis mater mentitur imago loquendi
foramē p q̄ cerno ostēdit
Rimula (qua video) te docet esse lupum
impssa filioꝝ mēti instructio
Insita natorum cordi doctrina parentum
facit honorē sc̄ doctrina parentū
Sepe parit fructum.spreta nocere solet

De obedientia filiorum et subditorum

Hic ponit documentū q̄ pueri obedientes parentib⁹ sepe ꝓsequūtur cō modū t honorē de hoc. Et ꝓpositū pueri spernentes p̄cepta parētum sepe ꝓsequūtur dāna t vicia: Vñ allegorice ꝺr Audiet hic vitricū parrē qui spernit amicū. Istud declarat fabulose sic. Quodā em̄ tpe dū capr̄a q̄dā ad pascua iret relict parvulū hedū in domo.cui p̄cepit domū obser̄ratā custodire ne q̄s intraret donec ipsa rediret. Dū aūt ista ad hedum capr̄a diriss̄et.lupus secrete astitit ante fores audiens q̄d mater p̄cepit filio suo.sed capr̄a abeūte lupꝰ dolose venit t pulsat ante ostiuꝫ incipiēs loq̄ voce capr̄ina.vt cū parvulꝰ maternā vocē audiret subito clausas (ianuas aperiret.sz hedus p rimulā ꝓspiciēs t lupū vidēs sic ait.vocē q̄dez maternā audio.sed neq̄ caput neq̄ pedes eius video.imo himago (quā p rimulā video) docet te esse lupū.q̄re ad me nō intrabis. Cōcludit g̃ q̄ pueri suis parētib⁹ obediētes prudent agūt. sed nō obedientes sepissime malo claudunt fine. Etiā posset moraliter ꝓcludi q̄ obediētes deo vitaꝫ eternā ꝓsequūtur.sed q̄ diabolo obediūt damnantur

De cerno et oue

Cerus oui presente lupo sic intonat.amplum
talc aīal agno astāte dicit magnū
illiꝰ frumēti.teneris soluere restitue ceruo
Vas tritici debes reddere redde mihi
p̄cipit ꝺ aīal obedit ouis sez lupi
Sic iubet esse lupus: paret ista timore iubentis
q̄ sic statuto ꝓmittit sc̄ soluere
Namq̄ die fixo debita spondet ouis
plongat agnellū ifestat ꝓmisso
Fit mora.cerus ouem vexat de federe.cerno

Cum commento

ait agnus nō obligāt pacta .i. p timore
Instat ouis. non stant federa facta metu
sc ouē optuit pcipiēte oia pmittere
De decuit cogente lupo quecunq; fateri
sc ouē optuit dolū remouere sili dolo
De decuit fraudem pellere fraude pari
anxietas inpūtia adest vota anxietatē
Cum timor in promptu residet. promissa timoris
nō tenent metus tenent
Arent. nil fidei verba timoris habent

C Hic au. po. aliā fabulā. cui? documentū est. q pmissiones fcē ꝓpter metum corpis nō obligāt pmittentē. C Cōcludit etiā q hō cum fraude pt se etiā defendere ꝫ malos ⁊ fraudulētos Istud declarat nobis sic. q̄dā em̄ tpe ceruus imperebat ouē lupo pūte dicēs. q sibi vas tritici deberet. q̄re ceruus requisiuit ouē vt sibi satisfaceret. ⁊ lupus h audiens cepit ouī vt satisfaceret. qđ audiens ouis cū magno timore respōdit q h lr̄ter faceret. ⁊ assignatus est termin? solutiōis. termino aūt solutiōis aduenīēte accessit ceruus ad ouē exigens qđ sibi pmissum fuerat. ouis aūt respōdit se nihil ceruo debere. dicens. essi triticū tibi soluere pmiserim. non tamē solūam. q̄ solum ex timore pūtis lupi pmisi. si em̄ lupus nō affuisset nihil tibi pmisissem. q̄re nihil tibi dabo C Concludit ergo q pmissiones timore mortis facte nō obligant pmittentē ad satisfaciendū

De exactionibus iniustis.

De rustico et angue

Rustici longe alitū nutrierat serpentē
Rustica mensa diu nutritum foverat anguem
.i. bois serpēs diligere pietatē
Humanam potuit anguis amare manum
pietas magna rustici variat .i. in ingratitudinē
Gratia longa viri subitam mutatur in iram
serpētis mittit .s. securi
Ira per anguincum dirigit arma caput
lesionis .s. rustic? paup efficit .i. p vuln? depauperatū
Vulneris actor eget. se vulnere credit egenum
serpenti rogitat serpens dixit
Angui pro venia supplicat. anguis ait
pellis istas recordat scissuras cuti
Dum cutis hec memorat vulnera facta sibi
sc anguē iter
Qui me lesit item ledet si ledere possit
vtile est pfido nō adhibere fiduciā
Expedit infido non iterare fidem
penitreat delicti petīm indulgeo
Sed si te pigeat sceleris: sceleus omne dimitto

Cum commento

p qz fletus remissionē .i. ꝓtritiõe mẽtis ꝓmerẽt.

Nam gemitu veniam vultuque cordis emit
lesit ledere alia vice
Qui semel nocuit vult posse nocere secundo
muscuit pfidus dulcia aconita estimo
Que dedit infidus mella venena puto

C Hic au. põ. aliã fabulã cui⁹ documentũ est. q hõ semel inuẽtus in dolo sp habẽt suspect⁹. qz fin iura Qui semel est malus sp ꝓsumit mal⁹ in eodẽ gẽre mali. vtz de re. iu. li. vi. Jncludit etiã q forefactor ex ꝓtritiõe venã petens dz merito veniã ꝓsequi. Jstud declarat fabulose q rusticũ et anguẽ. quod dã eñ tpe rustic⁹ in domo sua serpentẽ nutriuit. quapropt anguis merito tenebat diligere illũ. qz ab eo suũ recepit nutrimẽtũ. nec sciuit q rusticus ei nutrimentũ ad malũ finẽ ministrabat. Successu ẽ tpis rusticus iratus intẽdebat exequi finẽ sui mali anguẽ securi ꝑcussit z vulnerauit eũ. postmodũ ꝓtigit rusticũ depaupari. depaupatus ẽ rusticus cogitauit sibi pauptatẽ accidisse eo q anguẽ ꝑcussisset. qre rusticus rogauit anguẽ vt sibi ignosceret. Anguis aũt rñdit rustico dicẽs. ex hõ q volebas me interficere tibi nõ credã ampli⁹. etiã nõ sum securus cũ in manu tua tantã halteas securim. nam exq̃ me semel lesisti timeo iteꝝ a te ledi. tñ qz peniteret te deliceri. iõ forefactũ tibi dimitto. qz gemit⁹ z cordis ꝓtritio veniã ꝓmerent. Concludit hic etiã q dulcia z delectabilia ꝓpter malũ finem alicui exhibita nõ sunt vera dulcia. sed potius venena

culex pũgit sc̃ hoiem ꝑcutere

De musca et caluo

Musca premit caluum. caluus vult ledere muscam
ꝑcutiat seipm musca
Ut muscam feriat se ferit. illa ridet
sc̃ hõ ðt .i. mors ꝓpinqua
Caluus ait. te parca iubet vicina iocari
ꝑcutior ꝑcutiaris morieris
Si feriar rides. si feriare cades
sanus ꝑcussus vna vice morieris
Dolpes ero decies ictus. semel icta peribis
parata sc̃ caluo fauor sc̃ musce
Est mea prompta mihi gratia. surda tibi
merito offendi offendat
Jure potest ledi lesor. si ledat in illum
a quo qua iccpit lesura
Unde breuis cepit lesio. magna redit

C Hic au. põ. aliã fa. cui⁹ documentũ est q hoies debiles potẽtioribꝫ volentes nocere sepe decipiunt. Concludit etiã q ex modica re freqnter mgna lis orit. Jstud declarat fabulose sic. quod dã eñ tpe sedit musca sup caput hois calui vt ipm moderet. caluus ꝙ sentiẽs muscã extendit manũ suã vt muscã ꝑcuteret. sed seipm ꝑcussit. qꝫ videns musca ridebat. Nitergo caluus. tu musca rides qm̃ ego ꝑcutior. sz si tu semel ꝑcutiaris mor

Cum cõmento

morieris. z licet ego decies centiar sanus tñ pmanebo Allegorice per
istũ caluũ intelligi pñt religiosi. p muscã homes seculares q religiosos infe
stant z deridẽt. sed ipsi sentẽtia diuine iustitie ꝑ eos lata eternaliter gibunt

De vulpe et cyconia

illo aialí inuitãte talí auis sc hꝛe
Vulpe vocante venit sperat cyconia cenam
decipit cyconiã humidis irridẽte
Fallit auem liquidis vulpe iocante cibis
qñ lãbit sc vulpes sortiet sc cyconia tristiciã
Cum bibit ista cibos solum. bibit illa dolorem
ista deceptio ꝑ vulpẽ machinat .i. deceptões
Hic dolor in vulpem fabricat arma doli
modici tps breue cyconia dixit
Sunt pauci mora panca dies. auis inquit habemus
cibaria valent sc tu vulpes sc ad nos
Fercula. que sapiunt. dulcis amica veni
vulpes cyconia cibaria fundit
Hec venit. hec vase vitreo bona fercula condit
admittit .s. stricti .i. cyconiã
Hec solam recipit formula vasis auem
ꝓmẽdat cibos visu splẽdor dapes denegat
Laudat opes oculo vasis nitor. has negat ori
sc vasis duplicat scz ciboꝝ sc vulpis
Formula: sic geminat visus odorq; famem
esuriẽs reuertit decipit
Sic vulpes icuna redit. sic fallitur audens
decipe dolo decipit sc vulpes
Fallere. sic telo leditur ipsa suo
.i. nõ vis fieri sc hoib⁹
Que tibi non faceres. alijs fecisse caueto
tormẽta nõ vales sustinere
Vulnera ne facias. que nequis ipse pati

Hic au. po. alia fa. cui⁹ documentũ est. q nemo faciat alteri qđ sibi nõ
vellet fieri. Alia includit q nemo aliũ decipiet ne sibi mõ decipiat. Hoc
innuit nobis p vulpẽ z cyconiã. quodã cũ rpe vulpes inuitauit cyconiã
ad cenã doloso tñ alio. z pauit vulpes bona z liqda cibaria. z effundit ea
lare sug mensam. vñ cyconia rostro suo lõgo cibaria illa sumere nõ potuit
vulpes aũt lingua sua lingẽdo sola oĩa cibaria sumpsit. Cyconia aũt vi
dens se sic delusam cogitãs de vindicta volẽs vulpi reddere talionẽ inui
tauit eã paucos post dies in domũ suã. z bona fercula prepauit. q in vase
vitreo strictũ hũte officiũ reposuit. Vulpes aũt ad cenã veniẽs cibaria
nec lingua nec ore attigere potuit ꝓter vasis artitudinẽ Cyconia vero
rostro suo lõgo in vas immisso oĩa illa cibaria sola comedit. Ꝛ vulpes
videns se ea (qua ꝑ⁹ deceꝑat) arte delusam tristis z famelica recessit

C Liber Esopi

pqñ ptranſit inuenit ſcia elatū

De capite et lupo

Dum legit aura lupus reperit caput arte ſuperbum
caput decorat magꝫ ſcia maxillis
Hoc ornat hominis ars preciosa genis
caput vtroqꝫ vertit .ſ.ſeqntia dicens
Hoc lupus alterno voluit pede verba reſoluens
ſine loqla maxille .i.ſine corde
O ſine voce gene.o ſine mente caput
obtenebrat delet mētis obtuſitas decorē
Fuſcat ꝛ extinguit cordis caligo nitorem
.i.mens in mūdo ſplēdor
Corporis eſt animus ſolus in orbe nitor

Hic au.po.aliā fa.cui⁹ documentū eſt.q bona naturalia multo pſtā tiora ſunt fortuitꝫ. cuiuſmodi ſunt diuitie pulchritudo ꝛ alia ſitia Inclu dit eriā q bona aie ſicut boni mores ꝓtutes ꝛ ſcie pualent bonis corpis vt ſunt pulchritudo fortitudo ſanitas ꝛc. Iſtud innuit nobis p qddā ca/put humani capitis formā hās. Quodā eī tpe lupus ptrāſiens cāpos inuenit qddā caput artificialr fcm hās formā humani capitꝫ. qđ ſub pe dib⁹ ſuis volucbat dicēs. Tu qđē habes formā ꝛ diſpōem bois ſenſitiui et cares rōne. ſi aūt rōem haberes nō ſuſtineres illō qđ tibi facio

De graculo et pauone

Graculus inuenti picto pauonis amictu
ſeipm ornat ſuſtinere ſpnit .ſ.eiuſdē gñis
Se polit. et ſocias ferre ſuperbit aues
sc̄ gc̄ulū eſſe pluma oſtendit
Quem foꝛe pauonem pauonis penna fatetur
nature sc̄ gc̄ulus ſocius
Pauonum generi non timet eſſe comes
fraudē pcipit ficti .i.laudem
Pauo dolum ſentit.falſi pauonis honorem
arguit coartatā .i.ictib⁹ graculū
Increpat.ꝛ domitam verbere nudat auem
sc̄ gc̄ulus vitat .i.magnā verecundiā
Nuda latet. ſocioſqꝫ fugit:nimiumqꝫ pudorem
ſuſtinuit aſpo sc̄ gc̄ulū roſtro .ſ.pauo
Buſtulit. ꝛ duro vulnerat oꝛe comes
exaltās ſe nimiū cadit in infimis
Aſcenſoꝛ nimius.nimium ruit aptus in ymis
sc̄ ad ruinā magna
Eſt locus.eſt leuis hic.illa ruina grauis
magis eſtimat ꝓtus naturaľ ꝓcedit
Qui plus poſſe putat ſua q̄ natura miniſtrat

Cum cõmento

suã ptãtẽ excedẽs seipo .s.ad ptãtẽ
Posse suum superans se minus esse putat
gracule apta ꝑtus naturalis
Si tibi nota satis natura mea fuisset
sc̃ in corpe paup .i.sine plumis esses
Nec vilis nec inops nec sine veste fores
scz bona nõ placẽt ꝑtinu⁹ raptor
Cui sua non sapiunt.alieni sedulus auceps
illud capiẽs .s.ille deficit
Quod non est rapiens desinit esse quod est
Hic ponit documentũ q̃ q̃libet caueat petere illa q̃ statui suo nõ ꝓgruunt. Ethiã includit q̃ q̃libet caueat se vsurpare res alienas. nã quicunq; appetit inuste bona aliena sepe ꝓuat cã illis c̃ ꝓpꝛijs:qõ declarat nobis sic. Quodã eñ tpe gracul⁹ pulcrã pellẽ pauonis inuenit quã induebat et se in rãtũ extabat supbiẽdo de sua pulcritudine q̃ alioꝝ graculoꝝ soci erate spꝛeta pauonib⁹ se adiũxit inter q̃s ꝓuersabat fingẽs se esse pauonẽ Tandẽ q̃dã pauo ꝓcipiẽs cã nõ esse verũ pauonẽ scz fictũ pellẽ pauonis sibi abstraxit denudãs ip̃z oib⁹ plumis ꝓꝛijs.multisq; plagis impositis extra pauonũ societatẽ ip̃m piecit. Qũ aũt sic erat eiect⁹ nõ audebat venire inter alios graculos.sed sol⁹ in secreto loco latebat. Quẽ ali⁹ graculus increpauit dicẽs.socie mi q̃ petebas q̃ tibi nõ ꝓgruebat: ideo magnũ malũ passus es.q̃ cupiẽs plumas pauonis ab honore ꝓꝛio ꝓuat⁹ es. Concludit ergo vt ꝓius dictum est.

tale aĩal impertũ.p q̃ .i.ductor
Mula capit cursum.nam mulam mulio cogit
ꝑmis lesione
Mule muscq nocet verbere siue minis
q̃re fesso aurigã tardaris
Cur pede sopito currum tempusq; mozaris
mulã ꝑtero trudo mula
Te premo.te pungo.pessima curre leuis
.i.dicit dicis .i.apparere
Mula refert.q̃ magna tonas.vis magna videri
tue mine opa mule
Nec tua verba nocent.nec tua facta mihi
muscã patior illa ps aurige
Nec te sustineo.sed eum quem sustinet axis
sc̃ aurigã retinet deorsuz ꝑcutit
Qui mea frena tenet.qui mea terga ferit
.i.pauẽs robusto
Audet in audacem tumidus fortiq; minatur
infirm⁹ qñ cernit
Debilis audendi dum videt esse locum

De mula et musca

Liber Esopi

Hic ponit documentū q̄ hoīes naturaliter timidi videntes alios ꝙ miseriā nocendo sepe sunt peiores his q̄bꝫ q̄ ex natura sunt audaces. Dō declarat nobis sic. Quodā em̄ tpe mula trahēs currū pcutiebat duris verberib⁹ ab auriga:eo q̄ veloci motu currū nō trahebat.qđ videns musca cepit morsib⁹ torquere mulā dicēs.o mula curre velociter q̄ ego pūgo te Audiēs hoc mula rīdit.o musca q̄ vides me castigari dicis mihi opprobriosa ꝓba.t tū nec ꝓba nec facta tua nocent mihi. ꝙ soluꝫ auriga q̄ ꝓberib⁹ me premit Concludit ergo q̄ hoīes timidi qñ vidēt alios diffortunatos pati miseriā magis eis nocent q̄bꝫ potentes t audaces. Inclusa dit etiā q̄ timidi audēt inuadere audacē dū viderint auxiliū.alis non.

De musca et formica

talis auis iurgia tale aial loqla verat

Musca mouens lites. formicam voce fatigat
supscriptōib⁹ viliter musca
Se titulis ornat turpiter ipsa suis
angues infusa caueruis muscę uestigat.velocib⁹
Torpes mersa cauis.leuitas mihi queritur alis
cauerua mālionē muscę
Dat tibi fossa domum.nobilis aula mihi
delicata cibaria.frumēta muscā.regal mēsa fouet
Delicie sint grana tue. me regia nutrit
potas potū turbidū bonū vinū
Mensa.bibis fecem.sed bibo dulce merum
sez terre mulce pstat vas aureū
Quod bibis a limo sugis.mihi suggerit aurum
lapides .l.sedēdo sedes regales
Quod bibo sapa premis.regia strata premo
loco nutrumēto dormitoriꝫs dñis vtor
Sede cibis potu talamis cum regibus vtor
domicelle firmo maxillis
Regine teneris oscula figo genis
nocētia attribuit tale aial damna
Non minus vrentes reddit formica sagittas
.tamultum dulcedinis
Et sua non modicum spicula mellis habent
ꝫgratulo fora iclusa cauernis ala
Ludo mensa cauis.nescit tua penna quietem
formice.modica sufficiūt muscę.magna
Sunt mihi pauca satis.sunt tibi multa parum
formicā iocūdā pcipit specula muscā.s.mēsa
Deletam inbet esse cauus.te regia tristem
formice frumēta sez muscę diuitie
Plus mihi grana placent.q̄ tibi regis opes

pducit formice muscę

Venatur mihi terre labor. tibi ferculi furtum
fercula. formice dulcificat sęz regia cibaria

Nec mihi pax mellit. toxicat illa timor
pura farina vtor. muscę. maculas q̄cunq; tāgis

Mundo farre fruor. tu fedas omnia tactu
p q̄ sc ego formica oīb; tu muscę

Cum nulli noceam. cuilibet ipsa noces
formice. nō nocēdi exēplū muscę. vitalis opatio

Est mea parcendi speculum. tua vita nocendi
accipio muscę spolia deglutiris

Sunt mea quę carpo. tu nisi rapta voras
edas sęz tu esca sc ego formica deficiam

Ut. comedes viuis. comedo ne viuere cessem
formicā molestat muscā. expellit

Ne nihil infestat. te fugit omnis homo
a q̄b; accipit ab illo naturali instrumēto

Unde petis vitam. rapitur tua vita palato
melliflua amaritudinē. strēnue

Dulcia vina bibens. fel necis atre bibis
inficit muscę fugata flatu

Ne necat ala tibi ventoso victa flabello
mortē sustineris .i. q̄si mortua

Aut mortem pateris. aut semiuua iaces
vales estatis pseuerare

Si potes estiui donis durare fauoris
oīa alia sęz muscę

Cetera si parcant non tibi parcit hyems
iocūda sc p̄bo vili vilia tribui

Dulcia pro dulci. pro turpi turpia reddi
pfuerū illud instrumētū preparat

Verba solent. odium lingua fidemq; parit

¶ Hic ponit documentū q̄ ppls nō dz vnū approbare z̄ aliū vitupare pro/ pter laudes ꝓprias. Includit etiā q̄ hō dz tpate viuere z nō pſumptuo/ se. Includit etiā q̄ honesta allocutio honestā merck mūsionē. z allocutio q̄ uersa generat odiū. Istud declarat nobis p formicā z muscā. Quodaz em tpe muscā vituperauit formicā dicēs se esse nobilē. formicā aūt igno bilē. q̄ formica esset tarda morans in cauernis terre. ipsa aūt muscā esset leuis pcēs volare p alta. Etiā dixit q̄ formica viueret de granis z bi/ berer fecē fugens portū suū ex limo terre. muscā aūt viueret de mēsa regia et biberet ex vasis aureis. et sic in multis alijs muscā vituperauit formicā vt pz in textu. His auditis rīdit formica muscę increpando eā dicens.

De paupertate.

¶ Liber Esopi

o musca q̄uis sic epularis. tñ nō es laude digna. q̄uis etiā te laudasti: li cet illa (q̄ dixisti) sint vera: habes tñ alios defect⁹ maiores. z rūdebo tibi p ordinē ad obiecta tua. Primo licet morar in cauernis terre. tñ ibi habeo vitā q̄tā. tu licet p alta volas. cares tñ tua q̄ete. z licet etiā ꝓ medijs delicijs mensa regali. z ego de granis cāpi. tñ ista modica mihi sufficiūt. ſz tua multa nō sufficiūt tibi. Et sic formica ad oia rūdebat vt pz in textu

Aliter ꝓ formicā pñt intelligi homes boni z iusti. q̄ de laboribꝫ ꝓprijs viuūt z modico ꝓtentant. Per muscā intelliguñt homes q̄ curias dñorū sequūtur. multa sibi accumulātes iniuste. z volentes alijs p̄esse dicentes se nobiliores esse z vituperantes pauperes. Quibꝫ pauperes pñt rūdere melius est modicū habere iuste q̄ magnas diuitias iniuste: Pauperes em̄ de laboribꝫ viuūt sobrie z caste. z iusta possident. auari em̄ z gulosi bona

De vulpe et lupo

sua interdū iniuste acquirūt de q̄bꝫ gulose viuūt.

tali a'ali .i. crimine cogit

Respondere lupo de furti labe tenetur
scz vulpē .s. lup⁹. lup⁹. s. furtū. s. vulpes
Vulpes. eam vocat. hic petit. illa negat
hoc a'al subtilitas
Simeus est iudex. iudicis non errat acumen
.i. secretū cordis portat
Judicis archanum mentis in ore gerit
s^e sime⁹ cogitat desideras dolus
Judicium fingit. poscis quod poscere fraus est
petis fiduciā scz aliq̄ fidelitas
Vlsq̄ fidem de re. quam negat ipsa fides
vulpes rapinas lupū ꝓsuetudo
Tu bene furta negas. te vite purior vsus
excusat discordiā tpat odiū
Liberat. hanc litem pax domat. ira cadet
vnitas deceptio ꝓductrix
Simplicitas veri fraus est q̄ puerpera falsi
ꝓcors opera
Esse solent vite consona verba sue
malis opib⁹ instructi nō valēt .i. petā
Sordibus imbuti nequiunt dimittere sordes
decipe decipe desiderat
Fallere (qui didicit) fallere semper amat

Hic ponit documentū q̄ homes ꝓsueti malefacere difficulter pñt ꝓsueta relinquere. q̄ ꝓsuetudo est altera natura. vnde ꝓtingit q̄ hō ꝓsuetus male facere vix p̄t bñ facere. Nō declarat nobis p vulpē z lupū. Quodā em̄ tpe lupus accusabat vulpē de furto. z traxit vulpē in cām coram iudice q̄ erat simeus. Sime⁹ aūt discret⁹ iudex dixit ad lupū. o lupe q̄re vulpi furtū imponis. certe credo q̄ vulpi iniuriā facis cū vulpes sit iusta et

Cum commento

recta in omnib⁹ suis factis sine dolo z fraude. q̃re ammiror q̃ a vulpe q̃ris hãc rem quã vulpes tibi nõ abstraxit. Q̃ aũt vulpes sit iusta z rcã oñdit suus modus viuendi honestus Hoc aũt verisozie dixit. qz vulpes minime simplices sunt Vlñ pcludit. q̃ q̃ pfueti sunt mala facere difficulr pñt illa relinq̃re z bene facere. sicut vulpes pfuete sunt fraudulẽter viuere

rapina raptor tale aĩal rogat

Preda viri predo murum mustela precatur

de mustela et viro

indulgentiã misereri sc̃ mustele

Da veniam. debes parcere. parce mihi

mundar .s. mure ab immũdicia

Q̃ caret hoste domus. q̃ abest a sorde fatetur

sc̃ seruitiũ supplicat .i. parce

Esse meum pro me te rogat. ergo fave

ministerio sc̃ mustele opez

Seruitio me redde tuo. mihi redde laborum

munera sc̃ salua

Premia. pro dono sit mea vita mihi

sc̃ vir ỹt laborz venia intentõi

Ille refert. operum debetur gratia menti

labori acceptũ volũtas

Nam operi gratum mens bona reddit opus

actualr .s. in aĩo

Nemo licet prosit nisi vult prodesse meretur

vtilis esse inimic⁹ nocere

Non prodesse potest hostis obesse volens

.s. viro vtilis esses intẽdebas

Cum mihi prodesses mihi non prodesse volebas

scz muribz sc̃ mustela inimic⁹

Hostibus ipsa meis z meus hostis eras

.s. viro .s. mures interficiẽs sc̃ mustele vtilis

Non mihi monstra necans. sed eras tibi prouida soli

valebas cõedere

Sic panem poteras rodere sola meum

sc̃ tu mustela sc̃ tue tributũ

Pane meo pinguis mihi da pinguedinis vsum

sc̃ meis reddo morte rea mori moriaris

Damnis penso necem. digna perire peri

ornat opus animi .i. sola intẽtio

Nil decorat factum nisi mentis sola voluntas

pfidero animi intentiõem

Non operis factum. sed noto mentis opus

Liber Esopi

Hic au.po.aliã fa.cui⁹ documentũ est.q̃ nihil tantũ ornat opus aliqđ q̃ntũ bona volũtas ⁊ recta intẽtio. Includit etiã q̃ nõ sp merces tribuẽda est hõi bnefacieti.q; aliqs interdũ bnefacit alicui.tñ ille intendit nocere ei. Istud declarat fabulose sic.quodã eñ tpe mustela morabat in domo cuiusdã viri oẽs mures illi⁹ domus deuorãs Cõtigit aũt mustelã illam capi a viro illo.q̃ capta rogabat veniã dicens. O bone vir pce mihi et da veniã mihi.q; tota domus tua p me a muribꝫ liberata est.faue ergo et redde mihi ꝓmia laboris mei.⁊ sit mihi vita mea ꝓ mercede Cui vir ait.gratiaꝫ actiões debẽt menti ⁊ nõ operi.q̃si diceret.bona opa debent attendi ex bona volũtate opantis Tñ licet qs bnefecerit alteri.si tñ nõ intẽdat nõ merek ex h̃.sic licet tu mihi pfuisses nõ tñ intẽdebas.q; hostis mihi eras ⁊ etiã hostib⁹ meis.s.muribꝫ.qs nõ interfeciſti cã mei.sed tui⁹ ipsi⁹ lucro.vt sc; sola meũ possis rodere panẽ.vñ ⁊ tu ipinquata es.redde ergo tributũ de pinguedine tua.⁊ ꝓ dãnis mihi illatis morte habebis Concludit ergo q̃ sola bona volũtas reddit opus meritoriũ ⁊ laudabile.⁊ nõ ipm opus Allegorice p mustelã pñt intelligi hypocrite.qui ꝓter humanã laudẽ faciũt multa genera bonoꝝ opeꝝ.vt apareãt boni et iusti in ꝓspectu hoim.q̃ tandẽ in agone mortis ꝓstituti eterno igni ꝓdemanet.licet tũc excusent se dicẽtes Hõne dñe opa bona fecimus Dñs aũt rñdet eis.nescio vos.q; nõ ꝓpter me.sc; ꝓpter gl̃am tpalem feciſtis illa

De rana et boue

Similari thauro inflat sc rane

Quari vult rana boui.tumet ergo:tumenti
tuuenis desine in ꝓpatõe ad bouẽ
Patus ait. cessa. pre boue tota nihil
tristat magis inflat increpat sc ranã
Rana dolet. meliusq; tumet.premit illa tumentem
supare nõ valebis supata rumpi
Uincere non poteris.victa crepare potes
tercia vice sc ranã infestat inflatio inflatiõis
Tercius iratam vexat tumor.illa tumoris
rũpit ranã intestina effluunt
Copia findit eam. viscera rupta patent
.i.cum supiore inferior litigare postponat .i.seipm
Cum maiore minor contendere desinat. et se
ꝓtutes moderet
Consulat. vt vires temperet ipse suas

Hic au.po.aliã fa.cui⁹ documentũ est.q̃ minor nõ dz se ꝓpare maiori qz ꝓpatões sunt odiose Cõcludit etiã q̃ superbia paupeꝝ est multũ viru perãda Istud declarat fabulose sic.q̃dã eñ tpe rana ex palude egressa vidit magnũ bouem in pascuis:cui voles esse sitis incepit sufflare dicẽs filijs suis.inspicite me an sim eqlis boui. Qui dixerũt.nequaq̃ qz respectu bouis nihil es. Et tũc rana scõdo magis inflauit se dicẽs.quid mõ vobis videt. Qui illi dixerũt. tu nullo mõ potes cẽ bouieqlis.sc; potius creperes p mediũ. Tñ rana irata tercio inflauit se adeo q̃ crepuit p mediũ.

Cum commento

intendẽs rapine sentis

De leone et pastore

Sollicitus prede currit leo: spina leonem
ledit offendit sc̃ leonis infixa
Vulnerat. offendit ũ pede mersa pedem
pausa agilitas improuisa casum
Fit mora de cursu. leuitas ũprouida lapsum
freg̃nt offenso .s.q̃uor
Sepe facit. leso stat pede turba pedum
sc̃ leonẽ ꝓmittit lesio .i.putredinẽ ꝙquerit
Vix egrum sinit ire dolor. saniemq; fatetur
lesio ostẽdit .i.plage lesura
Vulnus idem loquitur. vulneris ipse dolor
p q̃ vulneravit euẽtus medelã dat sc̃ miseris
Cum lesit miseros fortuna. medetur eisdem
.i.ergo q̃re curatorẽ vulnus
Hinc est cur medicum cura leonis habet
p qz opilionẽ inuenit
Iam leo pastorem reperit: pastorq; leoni
ꝑcibo prebet agnũ spernit sc̃ leo .s.agnũ
Pro dape tendit ouem. respuit ille dapem
sc̃ leo vulnus extẽso ostẽdit sc̃ pastorẽ
Supplicat. z plagam tenso pede monstrat. z illum
rogat auxiliũ opilio plagas lenit spintre
Drat opem. pastor vulnera soluit acu
recedit cũ putredine .s.spina sc̃ exp̃is lesionis
Exit cum sanie dolor z res causa doloris
sc̃ leo sanantẽ .s.plingẽdo sc̃ pastoris
Hic blando medicam circuit ore manum
sanus recedit beneficij memorias retinet
Hospes abit. meritiq; notas in corde sigillat
durat5e tpis oblitiscī .i.beneficiũ illatũ nõ ꝑt
Tempore deleri gratia firma nequit
post h̃ retia incidit vrb̃ rhoma capture
Hinc leo vincla subit. rhomane gloria prede
sc̃ leonẽ tenet associat leo bestijs feris
Hunc habet. z multis additur ille feris
mortis occasionẽ opilionis delictũ dedit
Ecce necis causam pastoris culpa propinat
includit .i.in medio aĩaliũ cibus leonib9
Clauditur in medijs. et datur esca feris
pastorẽ leo cogscit accedit pastorẽ pastor sc̃ pastori
Hunc fera presentit. petit hunc. timet ille. timenti

pastori leo applaudit sc pastor recedit anxietas
Hunc fera blanditur. sperat. abitqz timor
crudelitatz sc leo leo applaudit
Nil feritatis habens. ludit fera. cauda resultat
leo mansuetus fit nō oīdit crudelē bestiā
Dum fera mansuescit se negat esse feram
sc pastorē suat reddit cū beneficio sibi factā
Hunc tenet. hunc lingit. pensatqz salute salutem
pmittit plagas sc vulnera
Nulla sinit fieri vulnera. nulla facit
.i. rhomani mirant pastori fere
Rhoma stupet. parcitqz viro. parcitqz leoni
sc leo reuertit memor reuertit pastor .i. in domū suā
Hic redit in siluas. z redit ille domum
beneficiū obliuisci lōgeuitas
Non debet meritum turpis delere vetustas
.i. recepti recordātes boies beneficij
Accepti memores nos decet esse boni

Hic au. po. aliā fa. cui⁹ documentū est. q tpis lōgeuitas nō dz delere beneficiū acceptū: sed omni tpe q beneficiū accipit tenet esse memor illius Iuxta dcīm Senece dicētis in libro de beneficijs Obliuisci beneficij accepti est animi malignātis Istud declarat nobis p quendā opilionē z leonē Quodā em tpe leo prede cupidus pcurrens siluā p loca spinosa pedē suū in spinis adeo vulnerauit. q vlterius pcedere nō potuit. Leo ꝙo sic vulneratus huc z illuc circūiens remediū sui doloris qsiuit. tandē aūt quendā vidit ouiū pastorē curā sui gregis in vicino nemore agentē. hunc leo aggredies medelā ab ipso sperās pedē sibi porrexit Pastor aūt cognita doloris cā pedē apprehendēs spinā cum sanie extraxit. Leo ꝙo sic curatus grates (qs natura pcessit) submisso capite z amicabili sue caude blā dītione medico suo dedit. z sic pastorē valefaciēs recessit. sed acceptū beneficiū in corde suo retinuit. Cōtigit aūt postea q iste leo fuit captus a rhomanis. z inclusus in quodā castello cū multis aliis feris z leonib⁹. in quod et malefactores a feris deuorādi intrudebant. Dorro ptigit q idē pastor corā rege sup qdā crimine accusaret. qui iudicio regis in locū dānatoꝝ missus est a leonib⁹ deuorā dus. Leo aūt medicū suum cognoscēs digno (quo potuit) veneraē obsequio. alioscz leones in ipm seuire volētes coercuit. z sic pastorē illum a dentib⁹ leonū z feraꝝ defendit. Qō videntes rhomani mirabant valde. vñ ammiratōe z pietate pmoti ambos .s. leonē z pastorē dimiserūt. quo facto leo redit ad siluā z pastor ad domū suam Concludit ergo. q sp bonū est benefacere z beneficij reminisci. qa mutuis beneficijs crescit amicicia. z mutuis maleficijs discordia crescit.

Notandū etiā. q pm quosdā pūs textus nō intendit fabulā. sz veram hystoriā. q hic nihil ponit quod includat impossibilitatē credendi. Vñ dicunt qdā istam hystoriā reperiri in cronicis rhomanoꝝ

Cum commento

Prodit pascuā aspicit equū ars medicinal'
Tondet equus pratum. videt hunc leo. cura leonem
p̄mouet cibus
Hec mouet. vt fiat esca leonis equus
s^c leo salue vtor medicine
Inquit equo: mi frater aue. fruor arte medendi
socius s^c equo annuit
Et comes z medicus sum tibi. fauet equus
p̄cipit dolos deceptōi cū dolo obuiat
Sentit equus fraudes. et fraudi fraude resistit
.i. in aīo cogitās dolos dixit
Dente prius texens retia fraudis ait
inq̄situs optatus s^c leonē p̄sentat
Quesitus placidusq; venis. te temporis offert
opportunitas rogat s^c equo .i. spina lesus
Gratia. te rogitat pes mihi sente grauis
s^c leo annuit appropinq̄t demisso capite pedem
Dic fauet. instat equo. submisso vertice. calcem
incussit extinguit .i. vitā
Imprimit. z sopit membra leonis equus
recessit illa extasis potest redire
Vix fugit ille sopor. vix audet vita reuerti
s^c sua erigēs suspicit .s. equus recessit
Vix leo colla mouens respicit. hostis abest
inculpat s^c iuste p̄ fraude s^c p̄ dignā
Sic leo se damnat. patior pro crimine penam
p̄ q̄ finxi modū amicicie inimic^o
Flam gessi speciem pacis. z hostis eram
s^c tu hō p̄fitearis
Quod non es non esse velis. quod es esse fateris
s^c alicis .s. fm̄ p̄itatē nō fatet
Est male quod non est. qui negat esse quod est

De equo et leone

Dic au. po. aliā fa. cui^o documentū est. q̄ nullus dz se fingere talem q̄ lis nō est. nec sitr dz se negare esse talem q̄lis est. Includit etiā q̄ tene lo/ quēs z malū intendēs sepe suffert malū qđ intēdebat. Istud ostendit no bis p leonē z equū. quodā em̄ tpe steterit equ^o in pascuis. z ecce leo prede cupidus ex ip̄rouiso supuenit. quē vt vidit equ^o grauī metu pplexus est. et ait intra se. Angustie mihi vndiq;. q̄ fugiendū sit ignoro. leoni em̄ resi/ stere tutū nō est. tergū etiā prebere viciū est. Sed cogitās leonē esse piū z misericordē simulato lāguore hinnire cepit claudicās in posteriori pede. qđ vt vidit leo equū accessit z medicū se finxit. Qđ audiēs equus leonē se diu inq̄siuisse dixit. z tam oportuno tpe aduenisse. dextrū sibi ostendēs pedem posteriorē. in quo spinā se h̄e dixit. Leonē aūt appropinquātē vt

De Simulatione

quō tibi nō fieri alteri n fecer is

Cum commento

doloris icām nq̄reret eleuato pede p cussit frontē ei⁹ calce sigillādo adeo q̄ ad terrā semiuiu⁹ cecidit. ꝛ leone sic pstrato equus velocit⁹ aufugit. Leo so sic extinctus cū post longā morā caput suū vix erexisset. ꝛ circūspiciēs equū nō vidisset. ait intra se. merito hec patior. q̄ mentiebar me esse ami cū cum tñ inimicus essem. Caueat g̃ sibi quisq̄ ne alteri oñdat verbo vl̄ facto q̄ corde nō intendat. nec oñdat se amicū cum sit inimic⁹. ne sibi cō tingat sicut leoni p̄tigit. Moralit̄ nullus d̄z puersis misereri. nec iniq̄ quos fouere. q̄ q̄nto plus fouenl̄ tanto nociuiores efficiunl̄.

De asino et equo

gloriat̄ .i. ornamētis exaltat se

Gaudet equus phalaris. freno sellaq̄ superbit

p certo ornat ornamēta

Ista quidem vestit aureus arma color

obuiat asinus platea coartat

Obstat asellus equo. vicus premit artus asellum

.i. aggr̃uat pōdus .i. pullus

Erat onus. tardat natus. cundo labor

s⁹ equo impediuit equus pclamat

Q̄ sibi clausit iter sonipes inclamat asellum

.i. obuias .i. tu miser asine

Occurris domino vilis ascile tuo

s⁹ asino .i. grām delicto supbie

Vix tibi do veniam de tanto crimine fastus

pcēda esset s⁹ ego equus

Cui via danda foret libera dignus eram

.i. tacet s⁹ asinus .i. ex verecūdia tacēdo

Subticet ille timens: mutusq̄ pudore silendo

securior nō aduertit

Turior. ꝛ surda preterit aure minas

magna dignitas decrescit p q̄ supare p̄sumat

Summus honor declinat equi. dum vincere tempter

supatur intestina fracta nō pmittunt

Vincitur. ꝛ cursum viscera rupta negant

s⁹ equus ornamētis spoliat deaurato

Frenatur phalaris. freno pmatur honesto

s⁹ equū vexat ptinue currus oneros⁹

Hunc premit assidue reda cruenta iugo

post h̄ dorsum asperat ledit .i. humerū

Hunc tergum macies acuit. labor vlcerat armum

s⁹ equū in derisionē grossus

Hunc videt. inq̄ iocos audet asellus iners

o stulte splendēs .i. aureū capistrū

Dic sodes vbi sella iacet. vbi nobile frenum

Cum cõmento

.i.q̃re .i.ista macilẽtia recessit splẽdor
Cur est hec macies. cur fugit ille nitor
ista miseria pompa recessit
Cur manet hic gemitus. cur illa superbia fugit
.i.humiliat supbos status
Vindicat elatos digna ruina gradus
.i.q̃escere .i.ptãs .i.dignitas .i.pulchritudo .i.annositas
Stare diu nec vis nec honor nec forma nec etas
in orbe magis sc̃ p̃dicta
Sufficit. in mundo plus tamen ista placent
.i.lõgo tpe .i.paup
Viue diu. sed vive miser. socios; minores
sustinere gaudiũ tua miseria sc̃ asino
Disce pati. risum dat tua vita mihi
.i.trãsitorijs fidẽ adhibe .i.potẽtia
Pennatis nec crede bonis: te nulla potestas
p̃ pauper iactet paup fieri vales
In miseros armet. tu miser esse potes

De superbia, et el fugienda.

Hewt rouȝ n arm.

Hic au. po. aliã fa. cui⁹ documẽtũ est. q̃ nemo d; despicere pauper. q̃ fortuna p̃t mutari. q̃ em̃ nunc est paup p̃t fieri dives. Includit etiã q̃ nullus d; supbire ꝓpter abundantiã bonor tpaliũ. breui em̃ hora illis puari p̃t. Istud innuit nobis fabulose p asinũ z equũ. quodã em̃ tpe q̃dã asinus vilis z tardus graue portãs onus in dorso obuiauit cuidã equo nobili z phalarato ornamẽtis deaurat; in q̃dã victo stricto adeo q̃ asin⁹ vix potera eq̃ cedere. vñ equ⁹ indigẽtus cepit exprobrare asinũ sic dicẽs O miser asine quõ audes obuiare mihi dño tuo. cui merito deberes mihi cedere. Asinus aũt timens z verecũdus recessit. Postea aũt ptigit illũ equũ ad q̃dã torneamẽtũ ire. in q̃ dum fortit̃ curreret rũpebat viscera sua. q̃re amplius dño suo vtilis non erat. z iõ vendidit ipm̃ cuidã carrucario ad trahendũ bigas. vñ z equus ille iugo macerat⁹ oẽm pristinũ decorẽ amisit. Horro accidit q̃ p̃dictus asinus huic equo bigã trahenti obuiaret. quẽ vt vidit asin⁹ deridebat ipm̃ dicẽs. O care frater dic mihi vbi tã est tua pulchra sella. vbi tuũ frenũ deauratũ. vbi mõ est tua gl'a qua supbiebas De iure em̃ ista pateris. q̃ tpe pspero nimia inflatus eras supbia. quare iusta ruina vindicat viles gradus supbie z põpositatis

.i.aialia q̃drupedia bellãt .i.volatilibꝫ palma vacillat

De bello aialiũ quadrupedũ z auium

Quadrupedes pugnant: auibus victoria nutat
mixta timore turbat .i.tã aues q̃ q̃drupedes
Spes onerata metu vexat vtrunq; gregem
deserit volucres .s.vesptilio
Linquit aues que sumit auis de vespere nomen
nõ verek aduersi tentoria accedere exercitus
Nec timet oppositi castra subire chori

ꝑfortat sc̄ alias fortitudo ꝑplet
Armat aues aquile virtus. et viribus implet
monitōe timet .i.q̄drupedes timore
Et monitu torpet altera turba metu
circūdat volucres plumis palma
Amplexatur aues plumis victoria letis
ꝓplaude damnū recipit .s. vesprilio
Pro titulo penam transfuga sumit auis
denudata ꝑ pennis plagas accipit
Vellere nuda suo pro plumis vulnera sumit
.i.mandatū recipit .i.nocturno tpe
Edictumq; subit. vt nisi nocte volet
.i.nō.ꝓbus incola ꝓponit amicis inimicū
Non bonus est ciuis. qui prefert ciuibus hostem
.i.cōmode nullus bō .i.dñis spc̄ ptrarijs
Utiliter seruit nemo duobus heris

Hic au.po. aliā fa. cui? documentū est. q̄ bon? ciuis nō dz extraneos suis ꝓferre vicinis. qz sepe ꝓtingit boies alienis adherētes z suos deserē res dāna pati z picula: Includit etiā q̄ valde difficile ē fuire duob⁹ dñis ptrarijs. iuxta illō euangelij Nemo ꝑt duob⁹ dñis fuire. Istud declarat nobis fabulose sic. qz q̄dā tpe aī alia q̄drupedia z volatilia sup dignitate sua disceptātes bellū sibi mutuo indixerūt. Quōq; alioq̄n diu bellatū esset in cepit exercit⁹ auiū timere. qō videns vesprilio castra aduersa petijt sua de serendo. Hoc vidēs aquila rex auiū exercitū suū ꝓfortauit adeo q̄ aues tandē victoriā obtinuerūt. Bello aūt sedato vesprilio de pfidia sua fuit coꝝ rege accusata. vñ z sentētia ꝑ eam lata est q̄ pennis suis spoliet. z in ppetuū a ꝓsortio bestiaꝝ z volatiliū sequestret. z q̄ nisi nocturno tpe volaret Allegorice p volatilia boni angeli intelligi pñt. p bestias mali angeli. qz boni angeli obtinuerūt victoriā in celo malis electis Horaliter hec fabula tāgit pfidos z leues boes q̄ vesprilioni siliant vtrāq; ptē sectādo

De philomena z accipitre

Q p qñ talis auis sc̄ in arbore exercet delectabile
Cum philomena sedet. studium mouet oris amenum
sibijpsi .i.pullis placida esse
Hic sibi sic nido visa placere suo
.i.inuadit rapauis .i.pullos ꝓ pullis .s.philomena
Imperit accipiter nidum. pro pignore mater
.i.rogat .s.accipit ōr .i.q̄ ꝑces cantū diligo
Supplicat: alter ait. plus prece carmen amo
rogatu munere suaui placare melodia
Non prece nec precio. sed dulci flectere cantu
accipitrē accipit suaui? philomena
De potes. ille tacet. dulcius illa canit

Cum cõmento

corde suspirat q̃uis cãtet sc̃ philomene

Dente gemit. licet ore canat. cor eius anhelat
dulce fluit .i. carmẽ

Cuius mellifluum manat ab ore melos
crudelis ꝺt accipit fetet .i. cantus

Impia fatur auis. sordet modus ille canoris
lacerat pullos ſ̃z philomena

Et laniat natos matre videnteſua
philomena lãguet mori valet

Mater obit nec obire potest. sic vinit vt ipsam
vindicet .i. morte morte pestis

Vincat vita necem. plus nece cladis habens
philomene .i. pulli sc̃ suũ

Cor matris patitur. plus nati corpore corpus
lacerat philomena pforat gladio tristicia

Rodit auis rostro. cor fodit ense dolor
ingrit .i. crimen .i. dolis

Vestigat sua pena scelus. nam fraudibus vso
auiũ captore .i. dolosam limus illaqat .s. accipitrẽ

Aucupe fraudulosam viscus inescat auem
.i. termio finiri demeret sc̃ hois

Fine malo claudi mala vita meretur iniqui
sc̃ atre sc̃ hõ innocẽtes timet dolo decipi

Qua capit insontes se dolet arte capi

Hic ponit documẽtũ q̃ hoies querse viuentes sepe mala morte moriunt et vt in plurimũ talis est finis hoim: q̃lis eor vita fuit. Qõ declarat nobis p philomenã z accipitrẽ. Quodã eñ tpe philomena sedẽs in arbore dulcit cantauit ad placẽdũ sibi ꝑsi z pullis suis. qõ vidẽs accipit insuasit pullos philomene. vñ ipsa rogauit humilit accipitrẽ vt pullis suis pceret. Cui accipit rñdit nec prece nec pcio me flectere poteris. ſ̃z tñ dulci cantu. q̃ audito philomena dulcit cantare incepit. mẽte tñ dolebat Accipiter aũt nõ ꝓrent⁹ de cantu ei⁹ dixit. cant⁹ tu⁹ sordet in auri⁹ meis. et mox pullos philomene lacerauit ipsa vidẽte. Postea auceps istũ aecipitrẽ cepit z sibi dignã p delicto reddidit penã Moraliter p philomenã intelligũtur boni viri. p accipitrẽ ꝯo mali z querſi. q̃ sepe bonos inuadũt ipsos tribulando. Tãdẽ venit auceps. i. diabol⁹. q̃ laqueis suis homines molos capit z secũ ad eterna ducit supplicia

locupletat rapina .i. vitã delicatã

Ofert preda lupum: ducit lupus ocia lõga
.i. de cibo odit sc̃ ꝯba ꝓfert

Facta cibo. vulpes inuidet. ista mouet
sc̃ o lupe salue .i. q̃re .i. tã lõgo tpe

Frater aue. miro cur tanto tempore mecum

De lupo et vulpe

Liber Esopi

nō possum .i. imemor

Non fueris. nequeo non memor esse lupi
sc̄ lup⁹ ōr studeat solicitudo rogare
Ille refert. pro me vigilet tua cura precari
.i. deos nō desinas .i. cadat
Numina non cesses. ne me vita ruat
deceptōe p̄intenta ad me deceptōem
Fraude tamen munita venis. falsumq; venenum
dulcedine. portas. tristicia. abūdātia cibariorq;
Nelle geris. dolor est copia nostra cibi
elicere queris intendis
Extorquere paras aliquid. furtumq; minaris
p̄remmit cib⁹ crapulā
Sed mea furtiuam respuit esca gulam
p̄cepta reuertit p̄ceptā pūgit tristicia fraude
Spreta redit. spretam stimulat dolor. apta dolo
deceptio secū ouiū tendit vulpes pastorē
Fraus subit. ad pecorum trāsmeat illa ducem
pastorē alloqtur amicicia dei
Nunc mouet his verbis tua gratia numinis instar
dei vulpi p̄q tradit diligētia. pastori
Sit mihi nanq; lupum dat mea aura tibi
inimicū interfice securo latet lup⁹ sp elūca
Hostem perde tuum. tuto iacet hostis in antro
pastor p̄sentit. foueā. intrat. vir interficit. gladio
Vir fauet. antra petit. hic iacet ense lupum
vulpes deuorat diutias viget
Ista lupi consumit opes. sed floret ad horam
ipius vulpis nociua rethe capta suspirat
Vita nocens. vulpes casse retenta gemit
dānū ituli obest vulpi incusasse lupo
Cur nocui. nocet ecce mihi nocuisse nociuo
merito mortior interfect⁹ fuit fraude
Jure cado. cuius decidit arte lupus
rapinis tpalē accipit sc̄hō insudās
Viuere de rapto vitam rapit. inuidus instans
bois nocumētis sc̄ p̄nia cadit
Alterius damnis in sua damna ruit

Invidia

¶ Hic ponit documentū q̄ hoīes viuentes de rapina sepe de vita tollunt
aūtps. Quod nobis declaratur p lupū t vulpez. Quod ā em tpe fuit q̄
dā lup⁹ q̄ multas p̄das in suo antro p gregauit. p̄ter qđ duxit longā vi
tā ociosam. Contigit aūt q̄ q̄dā vulpes famelica p̄dis lupi saturari cu

Cum cõmento

ptens ad lupũ cucurrit sub amoris specie ipm salutãdo dicens. O frater mi lupe salue. ego multũ miror q in tanto tpe nõ veniſti ad me. ego tanti amoris incendio te diligo q tui oblitiſci neqo. Cui lup⁹ rñdebat. o vulpes ꝓſtanter ꝓfido q tu habes curã de me z ḡtidie intercedis p me ipos deos. vt vita longa mihi ꝓcedat. et licet ita ſit tñ doloſe ad me venis cupiens aliq̃d habere de p̃dis meis. Vulpes ḡ a lupo ſic ſpreta cogitauit aliã fraudẽ q quã poſſet aliq̃d acq̃rere de p̃dis lupi. q̃re currẽs ad paſtor̃ rẽ ouiũ vulpes dixit ei q ſciret lupũ incluſum in quodã antro. z paſtore ſic inſtructo acceſſit paſtor ad antr̃ z lupũ interfecit. q̃ interfecto vulpes oñes p̃das lupi deuorabat. Cõtigit aũt poſtea q iſta vulpes capta fuit a venatorib⁹. q̃ capta ꝓtulit hec ꝓba. vere q nocui lupo hec merito patior. Allegorice q lupũ intelligũtur poten̄tes z diuites hui⁹ ſeculi. Per vulpẽ ꝙo intelligunt iniuidi q alijs inuidẽt z ad alio⁹ dãna laborãt. q̃s diabolus rapiẽs ad tartara ducit. z tũc recognoſcũt ſe male egiſſe

eq̃ fontalis eq̃lis magna ſitis

Ons nitet argento ſimilis. ſitis arida ceruum — De cerno ſe ſpeculante in fontem
rorquet bibit fontis videt .ſ. fontis liq⁹

Hunc rapit: haurit aquas. ſe ſpeculatur aquis
ceruũ lerificat mitigat cornuoſe capitis

Hunc beat. hunc mulcet ramoſe gloria frontis
ceruũ ꝓmit macrũ crus

Hunc premit hunc ledit tibia macra pedum
ſez veltres ſonat ceru⁹ .ſ. ceruo

Ecce canes. tonat ira canum. timet ille: timenti
receſſus vilipẽſi rogat auxiliũ

Fit fuga culpati cruris adorat opem
nemoris dẽſos dumos in dumis rẽto tardat

Silue luſtra ſubit. cornu retinente morat̃
effugere captũ .ſ. ceruũ nõ ſinũt

Currere ſic raptum cornua longa vetant
vilipẽdere ꝙuenies eſt diligere noceat incõueniẽs

Sperne quod proſit z amare quod obſit ineptum eſt
pficuũ eſt vilipẽdim⁹ diligim⁹ ꝓtrariat

Quod prodeſt fugimus. z quod amamus obeſt

Hic ponit documentũ q q̃libet caueat vitupare q̃ ſibi pficuũ eſt. z laudare q̃ nociuũ. Q̃ declarat nobis fabuloſe ſic. Quodã em̃ tpe ceru⁹ q̃dã ſitiens ſtabat ad fontem quẽdã z bibebat. qui q̃dez fons (q̃ clarus erat z pficu⁹) recepit quodãmõ ymaginẽ ceruĩ: z ſic ille ceru⁹ pſpexit oia membra ſui corporis. z ante omnia proſpexit ſuũ caput habens longa z romoſa cornua. ex q̃⁹ pulcritudine nimiũ gaudebat z delectabat. ſz de cruribꝰ macris multũ doluit z ipſa nimiũ vitupauit. Cõtigit aũt ceruo q venerunt canes qui venabantur z agitabant illũ ceruũ. quos videns ceruus celeriter aufugit implorans auxiliuz a ſuis macris cruribꝰ

que pus vituperauit. z cucurrit ad nemora. in quoz ramis frondosis cū
suis cornib⁹ detinebaf. quare venatores ipm insequētes apprehendeb ār
Concludit g̃ q nullus sapiens dz vituparе qđ sibi salubre est nec lauda
re qđ est nociuū. Allegorice p ceruū intelligim⁹ supbū. q plus delectaf in
suis cornib⁹. i. diuitijs z honoribꝫ. cū in suis macris cruribꝫ. i. cū in humi/
litate spūs z amore. q faciūt hoiem pcurrere viā mandatoz dei. sed cum
venerit hō ad extremitatē vite detinebaf p sua cornua z apprehendetur
a canib⁹. i. a demonib⁹. z ad penas trahet infernales

De muliere et milite cu/stodiente patibulum

Qm vir z vxor amant. vxorem prīuat amato
.i. moꝛs mulierē sepat a dilectōe mariti
Parca viro: nec eam prīuat amoꝛe viri
mariti adherēs sepulchꝛ p marito molestat
Conjugis amplectens tumulum. pro conjuge vexat
maxillas lachrimis os lachrimatōe
Vngue genas. oculos fletibus. ora sono
mulierē tristicia nō pt fera a tumulo depelli
Hanc iuuat ipse dolor. nequit hec de sede reuelli
tēpestate aeris obscuritate rogatōe minatōib⁹
Grandine seu tenebris. seu prece. siue minis
maleficū ad mortē patibulū sc furem
Ecce reum damnat iudex. crux horrida punit
patibulo .i. in nocte miles q̃dam
In cruce custodit tempoze noctis eques
miles siti hz sepulchꝛ militē mulieris .s. resplēdēs
Hic sitit. ad tumulum venit hunc et clamoꝛ z ignis
rogat scz hausti mulier miles
Orat aque munus. hec dat. z ille bibit
sitibūdū dulcib⁹ ad mulierē excitare
Egrum nectareis audet coꝛ iungere verbis
militē instigat anxietas. s. dñi sui custodia furis
Hunc vocat ap primum cura timoris opus
sc miles blādos affatus inserit ꝑ doloꝛoso
Sed redit. z dulces monitus instillat amaro
mulieris deuicta. intrat interioꝛa scz mulieris ad militē
Coꝛdi. victa subit claustra doloꝛis amoꝛ
miles timēs remoueri patibulū
Vir metuens furem tolli suspendia furis
aspexit mulierē scz carnali accedit
Visit. sic viduam tractus amoꝛe petit
mulierē scz osculādo actū venereū exercet
Hanc ligat amplexu. fructum quoq; carpit amoꝛis

Cum cõmento

miles maleficũ patibulum
Dic redit ad furem. sed loca fure carent
miles. tristat hac q̃rela hec tristicia ꝓpũgit mulierẽ
Dic dolet hoc questu. dolor hic ĩstigat amicam
.i. male custodito scz dñi mei angustor
Non bene seruato fure timore premor
militi custodiẽdũ s̃c militẽ rigor regalis iusticie
Rex mihi seruandum dederat. me regius ensis
perturbat pusillanimũ militẽ cogit pauor
Terret. z excordem me iubet esse timor
mulier reperi grãm inueniat astuciã
Hec ait. inueni spem que mihi suscitat artem
.s. defunct⁹ in patibulo suspẽsionẽ
Vir meus implebit in cruce furis onus
mulier. defuncti. tũbã agit ꝑ malefico ad patibulũ ligat
Ipsa viri bustum referat. pro viro cathenat
mulier. defunctũ funẽ alligat marito
Ipsa virum. restem subligat ipsa viro
defuncto de iure succẽdit miles succẽdit dilectõi
Huic merito succumbit eques. succumbit amori
scz militis ambos matrimonialis copula
Illa nouo ligat hos firmus amore thorus
puuit .s. militẽ timore suspẽsione. s. virũ defunctũ
Sola premit viuosq̃ metu. pena q̃ sepultos
mulier mulieris terminat
Femina femineum nihil bene finit opus

Hic ponit documẽtũ q̃ boies adhibendo nimiã fiduciã mulieribꝫ sepe defraudant tã in morte q̃ in vita. Dñs declarat fabulose sic. Quod ã rpe vir q̃dã exut⁹ humanis rebꝫ tradit⁹ est sepulture. cui⁹ vxor supstes eius sepulchrũ sepe visitauit. z lachrimas ac gemit⁹ vehemẽter effudit. z q̃si semp mãsit apud sepulchꝝ: eodẽ g̃ rpe q̃dã in furto deꝓhensus suspẽsus est. Erat aũt dãnatoꝝ custodiaz militi cura ꝓmissa. q̃ eos custodiret ne de patibulo tollerent z sepelirent. Cõtigit g̃ hũc militẽ q̃dã nocte magna si ti cruciari. z ipse vndiq̃ circũspiciẽs clamore mulieris ꝓcepto ad eaz festinauit. z humiliter rogabat mulierẽ ꝑ potu: q̃ cũ mulier fecisset reuersus est ad dãnatoꝝ custodiaz. sequenti ꝯo nocte ꝑfatus miles redijt ad ꝑdictã mulierẽ z ĩterrũ potũ postulauit. habẽtes ergo miles z mulier dulcia colloq̃a adinuicẽ ceperũt ardere amore nimio. sed randẽ milite reuertente ad patibulũ furcã sublat⁹ est ꝑ amicos z sepult⁹ ꝑ legẽ patrie. q̃re multũ doluit. timẽs cu⁹pã furis in caput ꝓriũ redũdare. Redijt g̃ itez ad mulierẽ tristis z gemẽs exponẽs hoc factũ mulieri. mulier ꝯo absq̃ longa deliberatõe optimũ dedit ꝯsiliũ. scz q̃ vir suus sepul⁹ deberet extra bi de sepulcro z supplere locũ in patibulo. Ipsa ergo mulier vna cũ mili/

Liber Esopi

te ligabāt corp⁹ viri mortui ad restē patibuli. z sic mās ir miles in hono re. ꝓpter quā amicicīā duxit miles hāc mulierē in vxorez. Dicit autor in fine q̄ hec mulier pressit mortuos z viuos. viuos q̄dē timore. mortuos aūt pena. pena inquā ꝯtū ad maritū sepultū quē ipa ꝓpijs manib⁹ patibulo ligauit. Datet ḡ q̄ mulieres raro aliq̄d bñ termināt. eo q̄ ex natura sunt instabiles Allegorice p mulierē intelligit aīa rōnalis. et p virū ipm corp⁹ castū. z tādem venit mors. i. delectatio mūdi. z capit. i. ducit hoiem in pccm. sed mulier. i. aīa residēs circa tumulū ploraat in nocte. i. in ꝓscia occulta. tandē custos furis. i. bon⁹ angel⁹ visitat illā ꝓsciam. z tandem ipam ꝓtrahit in ꝓiugē. i. in eternā beatitudinē.

Astucia illa meretrix illaqat dilectōem
Arte sua tays iuuenes i retit. amorem
simulat ex simulata ꝓficuū dilectōe
Fingit. z ex ficto fructus amore venit
a pluribꝫ cupit dona adolescētibꝫ sc̄ iuuenibꝫ
A multis fert multa procis. ex milibus vnum.
nō ficte ꝓmittit dilectōis copiā
Eligit. huic veri sponder amoris opes
amasia amator desidero p̄alijs scz̄te
Sim tua. sisq̄ meus. cupio plus omnibus vnum
psonā tuā pecuniā
Te volo. sed nolo munus habere tuum
sentit sc̄ iuuenis fraudes rūdit intellexit
Percipit ille dolos. z reddit qualia sumpsit
sc̄ amasia amator ambos eq̄lis dilectio
His mea. simq̄ tuus: nos decet equus amor
ego iuuenis tu thays
Viuere non vellem nisi mecum viuere velles.
thays iuueni ꝓsolatio reges
Tu mihi sola salus. tu mihi sola quies
decipi metuo iuuenē decepit
Sed falli timeo. quia me tua lingua fefellit.
expientia ꝓgnoscere sc̄ picula
Preteriti ratio scire futura facit
fugit talē herbā gustādo
Vitat apis taxum. quem gustu sepe probauit
decipe intēdit mulier decepit
Fallere vult hodie. si qua fefellit heri
meretricē hō diligit sc̄ dona psonā suā diligit
Thayda si quis amat. sua non se credat amari
meretrix recto deficit pecuniā iuuenis cupit
Thays amore caret. munus amantis amat

Cum cõmento

Hic ponit documẽtũ q̃ meretricibꝫ nõ est fides adhibenda. q; licet se dicant amare iuuenes: nõ rñ amãt eos sz eoꝝ pecunias. Istud declarat de q̃dã muliere sic. Quodã em̃ tpe erat mulier q̃dã nocte thays ꝓsuera allicere iuuenes ꝓpter eoꝝ pecunias. q̃ elegit vnuz valde deuotũ. cui dixit. o amice sum adeo inflãmata tuo amore q̃ pre cibo te diligo. q̃re rogo vt sis me⁹ amic⁹. q; volo ꝓpetuis tpibꝫ me subdere vñs amicicijs tibi soli adhereꝺo z nulli alteri. nec te diligo ꝓpter munera tua. sed tu ipse es causa amoris. Ille aũt iuuenis mox eius fraudẽ ꝓsiderãs ait. nescio q̃ diligis me. z si scirẽ me a te diligi iterũ rediligere vellẽ. sed ꝓsidero me posse decipi sicut me ꝑus lingua tua decepit. g̃ (sicut a silũ apis gustãs amaritudinẽ semꝑ vitat eã) melĩ⁹ est vt te penitus dimittaz. q; mulier est talis nature q̃ fallere vult hodie si q̃ fefellit heri. Cõcludit g̃ q̃ mulieres cõiter amãt ꝓpter munera z aliter nõ. Allegorice ꝑ hãc mulierẽ ꝑt intelligi vana spes lucri tpalis. z ꝑ hũc iuuenẽ ꝑt intelligi q̃libet hõ. q; sicut iuuenis ꝑ mulierẽ decipit. sic ꝑ vanã spem lucri tpalis sepe hõ decipit. Nã frequẽter copia tpalium impedit hoiem a regno celesti

genitor filiꝰ .s. filiꝰ nõ vult
Est pater est natus. hic patri credere nescit

reiicienda .i. ea q̃ facere ꝺz nõ facit
Nam fugienda facit. z facienda fugit

intentio ꝓcordat
Mens vaga discurrit. et menti consonat etas

animi recedit
Mentis z etatis turbine frena fugit

antiqui filij peccato famulos
Ira senis punit ꝓ nati crimine seruos

docet antiquũ imitari
Instruit ista senem fabula nata sequi

a stuta taurũ sz ad trahẽdũ aratrũ
Cauta bouem vitulumq; manus supponit aratro

vitulus bos trahit duces aratrũ
Dic subit. ille iugum pellit. arator ait

letare iocũdus .s. bos ꝓsuetudo
Gaude letus ara. tu quem domat vsus arandi

.i. a senioꝛe tauro .s. vitulus
A boue maiore discat arare minor

declarat. vt sudoꝛẽ emittas sz vitulo
Non placet vt sudes. sed des exempla minori

litigat recedere
A pede qui pugnat. pugnat a bire iugo

restringit .s. vitulũ .s. mediãte senioꝛe. astutus
Sic domat indomitum domito bouc cautus arator

Liber Esopi

.i.seniorē imitat̄ ꝙz vitulus
Sic veterem sequitur iunior ille boucm
vtilis fit s̄c̄ senioris boui astutia
Proficit exemplum multum cautela docendi
sapiori det locū iunior
Maioriq; sua cedet in arte minor

Hic ponit documētū q̄ hō volēs alios informare dz eis bona exēpla ꝓponere. Et iā minor dz cedere maiori nec ei⁹ p̄ceptis iustis resistere. qđ declarat̄ fabulose sic. Quodā cū tpe vir q̄dā habuit filiū sibi rebellē. qđ vidēs pater seruos suos ꝓpter delicta filij increpauit: vt filⁱ⁹ hoc notādo se emēdaret: Et h̄ facies ꝓposuit eis ista dicēs. q̄ erat q̄dā rustic⁹ q̄ posuit vitulū ad aratrū. q̄ arare rēuēs adiūxit sibi antiquū boucz qui erat arare ꝓfuet⁹. p̄cipiens sibi q̄ nō multū araret ne se nimiū fatigaret. ꝙz q̄ plureret bonū exēplū bouī minori. vt sic bos minor rebellis p bouem anti quū instrueret in arādo: Allegorice p filiū rebellem patri possunt intel ligi peccatores nō obedientes p̄ceptis dei. z per patrē intelligunt spūales instructores. seꝙz p̄dicatores ꝑbi diuini. q̄ p̄cedere debent peccatores ꝓtu osis exemplis z doctrinis. ꝓponendo eis vitā z exempla scōꝝ. vt ipsi pec catores sic exēplo ꝓtutis attracti vitā postponāt erroneam

De vipera et lima

tale aīal cupida domū
Vipra fabrilem dapis anxia tendit in edem
inchoat. s. vipra mordere s̄c̄ incipit
Incipit hec limam rodere: lima loqui
ignoras meā potestatē meus bonor ignoras
Nescis posse meum. que sit mea gloria nescis
morsu ꝓturbaris ꝙz lima morsu
Dente meo tereris. non ego dente tuo
ꝓtero .s. meo
In tenuem ferrum forti molo dente farinam
cecidit .i. fortis
Et cadit a tritu dura farina meo
ex ferro facta .i. meo dente
Ferrea precenti castigo tubera morsu
talia entia diuido .i. entia
Aspera plena seco. longa forāda foro
fauus es morsu imponenti
Deliras igitur q̄ dente minaris inermi
gaudeo crucior dolores pati tristaris
Rideo q̄ ferior vulnera ferre gemis
potentē potēs diligit potētior punit
Fortem fortis amat. nam fortem fortior angit
potētiori paueat venire minor debilior
Maiori timeat obuius ire minor

Cum commento

Hic au.po. aliã fa. que docet q hõ impotẽs non dz se sociare forti. qz ex hoc se pe damnũ incurrit. Subdit q fortis sepe vincit ab alio fortiori. Istud nobis declarat sic fabulose. q dã eñ rpe vipa venit ad domũ fabri cã querẽdi cibũ. z incepit rodere limã ferreã. qõ sentiẽs lima dixit. O tu miser nõ potes mihi nocere. sed potius dentib⁹ tuis. qz durior sum q dẽtes tui. Nã possum terere massam ferreã in tenuẽ farinã. possum etiã facere aspa plana. z pforare pforãda. qre multũ stultizas te opponẽdo mihi qz licet fortior a te. non tñ inde doleo sed rideo. z tu poteris inde reportare vulnera. Allegorice p limã intelligit deus omnipotẽs. per vipẽrã fo stulti z petõres. qui se diuine opponũt voluntati p sua peccata. nõ tñ deo sed solum sibijpsis nocere pñt. s. eternã damnatõem incurrentes

bellum illis aialib⁹ illa aia lia miles

Pugna lupis opponit oues. ouiumq; satelles
De bello lu
pox z ouiũ

h aial hoc aial h auxilio pfidit

Est canis. est vervex. hac ope fidit ouis
victoria expectat diffidit exercit⁹

Palma diu dormit. desperat turba lupozum
fingens pacẽ inuadere illud aial

Et simulans fedus ledere temptat ouem
pacẽ iuramẽto pfirmat

Fedus vtrunq; fides iurato numine firmat
pignere stabilit

Id lupus id simplex obside firmat ouis
tribuit accipit

Datq; lupus mala. sana canis. recipitq; lupozum
filios timuit .i. pcula pspexerat

Pignera. nec metuit. nec sua damna videt
p qñ pcipit vociferare

Dum natura iubet natos vlulare lupinos
pgregatio lupox fremit pacẽ fractã interrogãs

Turba lupina fremit. federa rupta querens
igit ouis defensoris indigẽs in sanguie morit

Ergo pecus tutoris egens in viscera mergit
defensore destituta succũbit

Preside nuda suo. sic tumulatur ouis
defensorẽ seruare .i. optima

Tutorem retinere suum tutissima res est
p qz defensor deest inimic⁹ nocere

Iam si tutor abest. hostis obesse potest

Hic au.po. aliã fa. cui⁹ documentũ est. q in rpe necitatis tutñ est hẽre defensores z amicos Concludit etiã. q ciuitas vel oppidũ sapientes bñs psules cauere debẽt ne illos expellãt vel in obsides mittant. Istud nobis fabulose declarat sic. quodã eñ rpe oues z lupi habebãt inter se guerras

oues q̃dē p defensorib⁹ habebāt canes ⁊ verueces. lupi aūt nō habebāt alios defensores Cū g̃ lupi desperarēt de victoria miserūt suos legatos ad ptem aduersam ad tractandū de pace ⁊ ꝓcordia. Pace aūt sic inita obside firmauerūt. Lupi ꝓo ouib⁹ suos miserunt catulos. ⁊ oues ecōtra suos dederūt satellites Cūq; g̃ catuli lupoꝝ ꝑm instinctū nature inciperēt vlulare. lupi hoc audientes magno cū furore ad caulas ouiū cucurrerūt dicētes Jam cognouim⁹ federa pacis statute a vobis esse fracta. q; catuli nr̃i quos penes vos habetis in fortitudine clamāt ad nos. auxiliū et defensionē a nobis implorātes. q̃re iam venim⁹ cum furore illoꝝ iniur iā vindicare. ⁊ sic oues omni destitute defensione succubuerūt

cū quo indiget scindere

De silua et securi

Quo teneatur eget nil ausa secare securis
s⁹ securi silua rogat silua annuit
Armet cam lucus. vir petit. illa fauet
silua inuadit in domo
Vir nemus impugnat. lassans in ede securim
ligni vna plaga incidit
Arboris omne genus vna ruina trahit
.i. silua dixit obedio mihiꝑsi occasio ruine
Lucus aut parco. mihimet sum causa pericli
s⁹ lucū secat .i. man⁹ rustici
Me necat ex dono rustica dextra meo
dānificari possis inimicū ꝓfortare
Unde perire queas hostem munire caueto
s⁹ meditāte s⁹ hostē
Qui dat quo periat. quem iuuat hoste perit

Hic au. po. aliā fa. cui⁹ documentū est. q; q̃ hostem suū nutrit ⁊ armat sibiꝑsi damnū ⁊ cladem infert Illud innuit nobis fabulose sic. q̃dā em̃ ep̃e faber q̃dā in sua arte gitus securi fabricauerat. sed illi⁹ vsum manubrio deficiēte hīe nō poterat. Ille ꝓo ope ligni indigēs q̃dā nemus accessit. ⁊ ipm̃ sup̃ sua necessitate ꝓsuluit. Arbores aūt annuētes ꝓsilio ⁊ auxiliū ipsi dederūt. cū in vero q; abundaret. Lignoꝝ itaq; vulgus p̃cipatū et regimē nemoris alie spine ꝓcesserūt. cui⁹ ergo habēda erat grā vt faber id q̃ petijt obtineret. Rogata g̃ dña nemoris benigne annuit. ⁊ p̃cepit ozno vt fabro subueniret ⁊ cito eum expediret. Ozn⁹ aūt cito paruit ⁊ manubriū sibi ꝓcessit. Faber aūt habito manubrio securis industriā in aliud expiri cepit. q̃ laudē meruit. ⁊ incudi obedies fuisse ꝓmendabatur. Postea omne genus lignoꝝ cepit incidere ⁊ detrūcare. Quare tunc ardua q̃reus grauiter lesa vulnere plagas suas fraxino ꝓquerit. que socia clades rūdit. merito hec patim⁹. cū fabro inimico nr̃o ꝓsiliū dedim⁹ ⁊ auxiliū

cū illo aiali nemus associat dicit pulchra

De cane et lupo

Cum cane silua lupum sociat. lupus inquit amena
.i. cute splēdes abundātia ciboꝝ apparet
Pelle. nites. in te copia facta patet

Cum commento

s^c lupi ipinguat .i.dñi
Pro verbis dat verba canis. me ditat herilis
amicicia s^c meo s^c canē nutrit .i.tota familia
Gratia cum domino. me cibat ipsa domus
tpe nocturno pmulgo .i.securā
Nocte vigil fures latratu nuncio. tutam
.i.custodio edem .i.stramē .i.lectū
Seruo domum. mihi dat culmus in ede thorum
s^c ꝑba pfert desidero
Hec mouet ore lupus. cupio me viuere tecum
accipiāt escam
Communē capiant ocia nostra cibum
p̄fert opto habitare
Reddit verba canis. cupio te viuere mecum
.i.eadē s^c ambob⁹ victū
Una dabit nobis mensa manusq; cibum
lupus annuit inimat .i.collum canis
Ille fauet: sequiturq; canem. gutturq; caninum
inspicit iterrogat q̄re cecidērūt crines
Respicit. z querit. cur cecidere pili
s^c canis .i.vt nō possim offendere
Inquit. ne valeam morsu peccare diurno
.i.ligas diurnas porto exigēte discurro
Uincla diurna fero. nocte iubente vagor
donat abundātia
Reddit verba lupus. non est mihi copia tanti
fastis ꝓditōis .i.ꝓp amorē gule
Ut fieri seruus ventris amore velim
felicior .i.paup .i.q̄ dives fuus
Ditior est liber mendicus diuite seruo
fāmul⁹ seipm s^c bona s^c hō possidet
Seruus habet nec se nec sua. liber habet
.i.valde dulce .i.fundat
Libertas predulce bonum bona cetera condit
s^c librate s^c lupo
Qua nisi condatur nil sapit esca mihi
mentis esca .i.iocūditas
Libertas animi cibus est. z vera voluptas
s^c librate abundās ditior nō potest
Qua qui dives erit. ditior esse nequit
nō volo meā voluntē ꝑ prauo cōmodo
Nolo velle meum pro turpi vendere lucro

Liber Esopi

libtates fiat .i.paup

Has qui vendit opes hic facit vt sit inops

.i.p omni amittit

Non bene pro toto libertas venditur auro

.i.de celo datū excellit mūdi diuitias

Hoc celeste bonum preterit ozbis opes

Hic au.po.aliā.fa.cui⁹ documentū est.q⁹ nihil est melius libertate.qō ostendit ꝑ lupū t canem. Quodā em̄ tpe canis t lupus obuiauerūt sibi mutuo in quadā silua. Lupus aūt salutās canē ait illi. Care frater. ꝙre tā pulcher t iocūdus es Cui canis.cā quare tam pulcher sum t pinguis est.qz bona dieta t magna quies ꝓstant mihi forme laudes.cū em̄ ningit aut pluit sub tecto manere possum die ac nocte.t somnos duco suaues t somnia leta.nullamq; habeo sollicitudinē.cibus em̄ meus sp̄ paratus est.qz dñs meus suo pane me pascit. t tota familia mihi ꝓsicit ossa. t pinguia vasa lingo Cui lupus ait.lōge melioz est vita tua q̄ mea. hinc em̄ nō est mirandū si pellis tua tā nitida sit. O q̄ felix essem si talē vitā saltē p annum ducerē. Cui canis.talē vitā de facili acq̄reres.si libera colla tua seruituri subdere velles.sunt em̄ castra ville t vrbes quib⁹ nō parum accep tus eris.etsi dñm meū non ꝓtempseris ipse cū gaudio suscipiet te.si bonos mores t obsequiū cum bona fide ꝓmiseris Cui lupus. o carissime frater.ꝓba tua me valde oblectāt.t dulcit sonāt in auribꝫ meis Dñs em̄ tuus pre oib⁹ mihi placet.ꝙ rogo te mihi ductoz esse velis ad eum.t bonus t māsuetus mihi sis Itaq; villā adeunt lupus t canis sociali ꝓfabulatione iter ꝓsequētes Dum aūt auroza fulgēte se mutuo aspicerēt vidit lupus collū canis denudatū.t mox ait. Quid tibi vult circul⁹ ille in collo tuo Cui canis.solebā in iuuētute mea ꝓtumax esse t feroz.t mordebā tā notos q̄ ignotos.cūc iratus dñs meus ꝓperib⁹ t vinclis me domuit. precipiēdo ne aliquē preter furē t lupū offenderē His auditis de ꝓposito suo lupus auersus ait. Quoniāquidē ita volo tibi grām dñi tui cum vinculis relinq̄re. ego aūt ꝓ nulla grā t gl'a vincula sufferre possum. Dic ergo tibi tua fuilis ꝓditio.mihi aūt maneat mea libertas Et sic lupus ad siluā.canis aūt ad villā reuersi sunt Moralit hic iustruimur.q⁹ magis iocundū est miseriaz esse dñm q̄ diuitiaz seruū Et iocūdius ē paupere in libertate viuere. q̄ diuitē sub alieno nutu t prēptu

De cōtentiōe ventris t alioꝝ membroꝝ

accusant auari illa mēbra ociositatē

Accusant auidi pes t manus ocia ventris

solūmodo cibaria

Omnia solus habes lucra.labore cares

s.man⁹ t pedes exhaustit nutrit pigritia deuoras

Nos labor edomuit. te fouet inertia. sorbes

sollicitudo ꝑcurat

Omnia. que nostri cura laboris emit

sustinere onus intēde

Disce pati famis aspere iugum. vel disce labori

Cum cõmento

.i.industria .i.nutriat
Cedere.teq; tui cura laboris alat
subuenire renuit .i.vacuũ
Sic ventri seruire negat.se venter inanem
inuenit petit auxiliũ tribuit
Comperit.orat opem.nil dat auara manus
s^c venter resumit s^c man^9 s^c ventrẽ
Ille preces iterat.iterum fugit illa precantem
pfundo perit s^c naturalis
In stomachi fundo torpet.abitq; calor
esurie perit arida maxillas
Victa fame natura fugit.vis arida fames
claudit ꝑsuetũ ꝓmittit nutrimentũ
Obserat:et solitum non sinit ire cibum
cibos tarda infirmi
Vult epulas dare sera manus.sed corporis egri
.i.amissa fortitudo .i.totũ corpus
Perdita vis refugit.machina tota perit
null^9 bõ sufficiẽs est
Nemo sibi satis est.eget omnis amicus amico
tu hõ.hoib9 misereri tibῑpsi
Si non vis alῑs parcere parcetibi

¶ Hic ponit documentũ q nullus dz habere tantã ꝑfidentiaz de seipso q velit carere amicis. Et hoc ostẽdit nobis ꝙ manus z pedes z ventrem. Quodã em tpe ꝓtentio facta est inter pres corpis.z dixerunt pedes et man^9 ventri z capiti:nostri gratia vos viuitis z valetis.qz nos incessanter agimus ea quib9 mediante vos gloriã habetis.sed cedãt lites qz nos ãmodo laborare nolim^9. qz ad vsum nostrũ quo labore indigem^9.sic ergo pes stetit quietus.z manus iacuit ociosa.frons aũt dolere cepit z cerui artari.ipsa quoq; fames cerebri nouerca capiti grauamen intulit.qõ tandẽ manus z pedes sentiendo ceperũt de ventris penuria debilitari. Tũc ergo dextra mouit opus:z pedes currere ceperũt vt releuaret ventrẽ z caput:sed ob longa ieiunia z iã oblitus cibo9:escã oblatã rennuit et eã recipe nõ potuit.tedio igr laborabãt.quẽ morbũ physici appetitui ꝓtrariũ dicũt:et tũc questerũt vndiq; subsidiũ.sed nullũ ꝓfuit ¶ Doctrina ꝓbet.ergo nullus debet alῑũ vexare ne seipsum perimat

illud aial fetido culo tribuit auriculã
Sũmea de turpi queritur nate porrigit aurem
nõ ꝓcipit .i.i aiam auditu.orõnes
Vulpes nec recipit mente.sed aure preces
loqtur culi vituperrũ bonorẽ
Sũmea sic fatur.natis vt mihi dedecus omnem

De sũmea et vulpe

Liber Esopi

ad qđ est vtile pascua .i. scobare
Quid prodest nimios campos insculpere cauda
satis est s^c alię. simee modica
Sufficeat caude pars mihi parua tue
q̄ps caude vtilis esset vulpi
Quod mihi prodesset est tibi pondus iners
dicit incōmodas grauitare
Ille refert. nimio damnas de pondere caudam
curta nō grauis incōmoda
Est breuis: estq; leuis. hec duo damna queror
magȝ volo q regat terrā simee pulcritudinis
Palo verrat humum q̄ sit tibi causa decoris
coopiat turpes sez cauda mea clunes
Quā tegat immundas res bene munda nates
supfluā diuitī diuitē faceret. pauperē
Id nimium nimioq; magis ditaret egenum
mīn^s puū paupi estimas. s^c hō pdesse
Quod minimum minimo credis auare nimis

Hic ponit documētū q illa(q̄ sunt modice reputatōis diuitib) bñ pro dessent paupib. qđ declarat p simeā z vulpē. Quodaz em̄ tpe ptigit q simea vidit vulpē lōgā caudā bñtez. cui dixit. Miror qđ tibi valeat hec lōga cauda. z est res dissilis. cuz tibi supfluit. ego aūt z pueri mei sine ea nascimur. Cū q̄ sit tibi magis oneri q̄ vtilitati. maxime cū te venatores insequūt. velle vt dares nobis pte illā q tibi supflua est. qz nobis bñ deseruiret. Rndit vulpes. etiaz si adeo esset grauis cauda mea vt eam vix portare possem. tñ nō eris tu inde honorat^s. Horalit sic est de diuitib. auaris. q licet supflua hñt nunq̄ tñ aliqđ impartiri volūt paupib

De asino optante mortez

qñ nūdinas. celerā cupit molestat. asinū
Cum fora festinus lucro petit. instat asello
mercator asinū onere baculo pcutit
Institor. z pressum pondere fuste premit.
asin^s mortē cupit morte spōdēte redem
Ille necem sperat. nece promittente quietem
morte pacta durare sez post mortē
Sed nece completa. viuere pena potest
qz qñ plia s^c rex s^c fit
Nam cum bella facit z tympona pellis asselli
post hec pcutit s^c pelli pcussione
Hinc lassatur. z hinc pulsa tonante manu
boi tpalis obest sibiipsi destruere tpalē
Cui sua vita nocet caueat sibi rumpere vitam
morte bonis opib
Non nece. sed merito iure quiescit homo.

Cum cõmento

Hic ponit documẽtũ q̃ nullꝰ ꝓpter miseriã dꝫ sperare mortez. qz mors ẽ terribilissima. qđ ostendit ꝑ asinũ sic. Quod ã cũ rpe ꝓtigit q̃ đ ã negociatoꝛ festinãs cũ asino suo onusto nũdinas ingredi grauiter eũ cedebat asinꝰ ãt plagis z itinere fessus optabat mortẽ sperãs labores suos moꝛte fminari. sꝫ eo moꝛtuo de pelle sua facta stꝫ telli tympona. q̃ assiduis tõsionibꝫ z vsibꝫ agitabant. z asinꝰ (q̃ ꝑ mortẽ sperabat esse securꝰ) etiã pꝰ mortẽ cedebat vt ꝓpus Moralit. ꝑ asinũ intelligunt peccatoꝛes q̃aliq̃ mortẽ vocãt vt plagis ꝓuent. sed post moꝛtem magis veraŋ in inferno agitantꝰ venatico⁊ fugã capit deuia. nemoris

vbi z mi[illegible] a nitur.

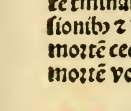

De cerno et bobus

Mꝰtus voce canum ceruus fugit. auia silue
dimittit ꝓta stabulũ boũ intrat
Deserit. arua tenet. claustra bouina subit
ꝺt silue obscura prati
Bos ait. aut luci tenebꝛas. aut deuia campi
secutꝰ ꝑcurreres tardus ibi ⁊ velox
Tutius intrares hinc piger. inde leuis
ad stabulũ dominus
Huc veniet custosq̃ boum stabiliq̃ magister
.s. custos z mgr̃. ceruũ vel custos vel dñs
Si duo vel tm̃ te videt alter obis
ꝺt ceruo mortẽ pietas auferat
Ceruus ait. mihi vestra necem clementia demat
coogire ceruũ straminibꝫ nox
Condite me latebꝛis dum iubet vmbꝛa fugam
ceruũ cooperiũt visitauit
Nunc tumulant feno. ꝓsepe reuisit aratoꝛ
foliꝭs ꝑuidet nutrit iumẽta
Frondibus z feno munit. alitq̃ boues
aratoꝛ recedit letatur
Hic abit ac cernus pericula vitasse gaudet
refert grãꝫ actões sꝫ semoꝛ. ꝺt
Bobus agit grates. e quibus vnus ait
facile. euadere sc̃ custodẽ mgr̃ domꝰ
Est leue vitare cecum. si venerit argus
mgr̃m valueris euadere tutus
Argum si poteris vincere. victoꝛ eris
.i. acute videt argo ptinere sc̃ boues
Centum habet oculos. cui se debere fatentur
domicilũ famuli oẽs possessiones
Et domus et ceruꝰ: totaq̃ iura loci
ceruũ iuenit mgr̃m
Res tua te reperit. argum res altera cecum

Liber Esopi

cerno dormit argo
Qui tibi dormitat scit vigilare sibi
cerui vir itrat pabulū dat
Hic silet.argus init stabulum.bobusq; ministrat
plus macilētos
Plus equo tenues viderat esse boues
pudet pabulis ꝯmouet.iracūdia
Dum munit p̄sepe cibo.dum fulgurat ira
audax aspicere pateſūt
Ausa videre diem cornua longa patent
iacet in stabulo dixit.cerno .s.ceruū
Quid latet hic.quid ait video.sentitq; latentem
euent⁹ sez ceruū gaudēs in vsum sue coq̄ne
At bona fortune munera letus habet
ad suū velle dominoꝝ
Exulis est non esse suum.vigilare potentis
dormire famuloꝝ succurrere
Stertere seruorum velle iuuare potest

¶ Hic ponit documētū q̄ stertere est seruoꝝ z vigilare dñoꝝ. Os declarat fabulose sic. Quodā em̄ tpe ceru⁹ venatoꝝ strepitu perturbatus. vt morte euaderet villā petijt.z bob⁹ sociat⁹ cū eis ad p̄sepe intrauit. Qui bos ferē dixisse.q̄d voluisti miser huc ad mortē venire.silua te meli⁹ seruaret.aut leuis vngula seruaret te in campo. At ille rūdet. rogo te parce mihi z noli.pdere me.qz iā in crepusculo saluus abire potero.his dictis in securo loco se posuit.sic itaq; latitās bubulco bob⁹ pabulātib⁹ occult⁹ remansit.binc ille gauisus grates bob⁹ reddidit q̄ fugiēti locū dedissent Tūc vn⁹ corpe grauis z grādis ait illi.saluū te q̄dē fore volumus.sz cauendū est ne ab alio videaris q̄ centū oculos hz ille est q̄ nobis dñat.a q̄ si visus fueris nihil p̄ter vitā offerre poteris.Quis sic p̄ferētib⁹ ecce dñs ingredit stabulū.z qz nup p seruoꝝ negligentiā viderat boues macilentos.accessit ad p̄sepia curā boū hns.duz g̃ p̄sepia diligēter exq̄rit cornu latitātis ceruī apprehendit.vocatisq; ad se bubulcis de ceruo inq̄rit q̄ et quo stabulū intrauerat:at illi se nescire direruīt.gauisus g̃ dns ceruum bñ custodiebat Moraliter.vtile est fugere cū p pugnā saluare se nō p̄t prodest em̄ dño reb⁹ suis curam p̄stare z diligentiam

De iudeo z pincerna

portat diuitias sc̄ timoris corde
Fert iudeus opes.sed onus fert corpore maius
opūgit iudū solicitudo exteri⁹
Intus adurit eum cura:laboꝝq; foris
ideo timore iudeo dono.illi⁹ terre fauorem
Ergo metu damni sibi munere regis amorem
acq̄rit dato viatore secur⁹ pgat
Firmat.vt accepto p̄duce tutus eat

Cum commento

.i.regis iudeū ꝓpinator ducit s^e pincerne ꝑmouet
Regius hunc pincerna regit. cor cuius adurit
auida cupido s^e picerna gladio homicidiū
Auri dira fames. qui parat ense nephas
nemus adest intrant in ꝑbis s^e pincerne
Silua patet. subeunt: iudeus in ore sequentis
ꝑsiderat s^e z tu ꝑcedas s^e iude⁹ picerna .i.nō vult p̄cedere
Cor notat. ip se sequar dixit. z ille negat
ensem euaginās s^e hō s^e picerna moriaris
Et gladium nudans. nullus sciet inquit. obito
iudeus ōr pctm̄ istud pandet
Ille refert. scelus hoc ista loquetur anis
.i.euolat exbusco tal auis auē digito mōstrat
Prosilit ex dumo perdix. hanc indice signat
statī āpurat gladio s^e iudei diuitias capit inzabulo corpus
Vox rapit ense caput. et opes metit. in scobe funus
sepelit ꝑplet veloces in mūdo circuit⁹
Celat. agit celeres annus in orbe rotas
s^e assas .i.regis mense ꝓpinator apportat
Perdices domini cene pincerna ministrat
s^e picerna .i.cessat picerna
Ridet. z a risu vix vacat ille suo
narrari vult picerna narrare tardat
Rex audire cupit. hic causam dicere differt
s^e ꝑsilij .s.rex z picerna s^e picerna rex inq̄rit
Fit locus. ambo sedent. hic silet. ille rogat
riasciť hilari fingit letitiā facie
Rex dolet. z leto mentitur gaudia vultu
ꝑsulatus .i.acc̄escit
Regis consilium. consilioq̄ sedet
ꝓpinatorē .i.patibuli .i.dignū s^e regis decernit
Pincernam crucis esse reum sententia prodit
patibulū delictū punit patibuli
Crux meritum flagitat iure fauente crucis
interficias aliquē ꝑsulat
Ut reprimas quemq̄ nullum tibi suadeat aurum
ꝓq̄ bonurē s^e rpalē cōesta rapina diminuit
Nam decus z vitam mesta rapina rapit

Dic au.po.alia fa.cui⁹ documentū est. q nullus p̄sumat aliū interficere vt capiat bona sua. q̄ tales ad malū finem deueniūr. Et hoc ostendit vobisq̄ quendā iudeū. qui magnū portans thesaurū q̄dā nemus dum

trāsiret ꝑter timorē quesiuit ductorē. q̄re regē accessit saluū ab ipso petē
do ꝙ ductū p terrā suam. Et pincernā regis ductorē susceꝑit. q̄ videns iu
deum magnū ferre thesaurū ipm interficere cogitabat. Iudeus aūt atten
dens nequiciā suā dixit ei. p̄cedas tu ego sequar. Pincerna aūt rennuit
et euaginato gladio dixit. nullus videbit ꝙ ego te interficiā. Cui iudeus
hec auis reuelabit latrociniū tuū. z statim ex dumis perdix q̄dā euola
uit. pincerna ꝙ nō curauit sed iudeū interfecit. z in zabulo sepeliuit. Po
stea ꝙrigit ꝙ pincerna dño suo pdices p̄sentaret. z tunc adeo ridere cepit
ꝙ vix a risu se ꝙtinere potuit. Rex aūt hoc videns cām sui risus exq̄siuit
Pincerna vero dilationē petiit. qui postea metu z minis ꝙpulsus seriem
facti regi narrauit. quō sez iudeū interfeciſſet z bona eius rapuiſſet. Quo
audito iratus est rex. z simulata fronte abiens ꝙsilium ꝙuocauit. z factū
pincerne ibi ꝑpalauit. Tūc z sentētia mortis ꝓta eum lata est ꝙ p̄dē
retur. z sic in patibulo digne z iuste suspēsus est

de cine et miles

Quis s^c diues .i. miles habitāt s^c miles s^c gerit
Quis eques sub rege vigent. hic prelia regis
s^c ciuis disponit diuitias miles ciuis
Hic dispensat opes. hic vir et ille senex
odiose ꝙmota bucas incēsa
Inuide perflata genas ignita dolorum
s^c militē ledit .i. ꝑ honorē
Flammis fax iuuenem mordet amore senis
falsas mentit q̄rimonias
Regis in aure truces fingit de ciue querelas
s^c ciuis .i. dispēsatoꝝ dissipatoꝝ s^c ciuis
Est tibi non pastor. sed lupus iste senex
diuitē faciūt augeꝝ sua suba .i. furtiuis reb⁹
Ditant furta senem. crescit sua copia furtis
de thesauro pecunia abcisa
Est sua de censu gaza recisa tuo
ꝙfirmabo .i. mea dicta s^c ꝑ ꝓia ꝙfiteri
Firmabo mea verba manu. sua furta fateri
s^c ciuē ꝙpellā .i. duello iudicāte verax
Nunc faciam. bello iudice verus ero
s^c ꝓba turbāt ꝑposita ciuē .i. fragilis senectus
Ista mouent obiecta senem. plus fragilis etas
s^c ciuē turbat .i. infamia reputat⁹
Nunc mouet. z senij crimine visus obes
.i. fauent seni duellet
Parcunt iura seni: si pro sene pugnet amicus
s^c ciui dilectio p̄mij s^c ad duellandā p̄ ipso
Cui nullius amor fenoris arma probat

Lum commento

querit .i. ꝓpugnatorē nō inuenit sc̄ ꝓsene
Vendicat pugilem. sed abest qui pugnet amicus
ꝓq; recedit neccitate ficta dilectio
Iam refugit viso turbine falsus amor
ꝓqñ sonat falsos grurbat
Dum fortuna tonat fugitiuos terret amicos
diligit .i. sola neccitas instruit
Et quis amat quis non sola procella docet
ꝙuiuū ꝓtrahit ꝓponit .i. pugnā
Cena trahit cūem. defert vox vna duellum
ꝙmouet hoīes discūbētes q̄rimonia
Sollicitat mensam iusta querela senis
muneribꝰ feci sez ꝓbo
Quos meritis emi. multos mihi fecit amicos
longū tempꝰ sc̄ amicos quertit modicū rpis
Longa dies. cunctos. abstrahit hora breuis
.ex tātis amicis nō fuit
De tot amicoꝝ populo non restitit vnus
sc̄ opem exhibui sc̄ hoīb reddit auxiliū
Quamꝙ dedi multis nemo repensat opem
putabā ꝺere fungi ꝙuenit
Rebar pace frui. mea paci congruit etas
destruxit .i. latens inuidia
Sed mea turbauit gaudia liuor edax
.i. inimico victoriā dederūt sc̄ ego
Hosti multa meo palmam pepigere: tepesco
sc̄ miles .i. fortitudie miles
Ille calet. careo viribus. ille viget
ꝓtractaui sc̄ miles
Arma parum noui. se totum prebuit armis
sc̄ ciui debilis fortis sc̄ militi
Est mihi ꝗ visus hebes. visus acutus ei
mihi ꝓmittit auxiliū recte ratio
Nil mihi spondet opem nisi iuste gratia cause
debili ꝙquerit defensore .i. cā iusta
De fragili queritur preside causa potens
.i. defectū pauet .i. animi
Corporis eclipsim timet alti copia cordis
ꝓq; debili diffidit sc̄ militꝙ sc̄ armata
Iam fragili peccat mens animosa manu

Liber Esopi

.i.falsa splẽdide diffamia
Si turpis nitide mendax infamia vite
ingerit splẽduisse pdest
Infigit maculas. quid nituisse iuuat
.i.diffidit tristat ciuis ꝑsolat rusticus
Desperat lugetq; senex. hunc lenit arator
sc̃ arator ciuis arat .i.annale preciũ accipiẽs
Qui senis arua colit. annua lucra ferens
sc̃ aratorẽ mouet miscdia accipe .i.pugnã
Me stimulat pietas pro te proferre duellum
aratori sc̃ manus sc̃ ad duellandũ
Est mihi pro domino dextra parata meo
aduenit sc̃ ꝓuenies .i.pugne
Ecce dies oritur. locus est tempusq; duelli
.s.miles ⁊ arator .i.in aio .i.piter
Stant pugiles. ineunt mente manuq; simul
militi dedecus duellet talis bõ
Est equiti fetidum q; stet q; pugnet arator
estimat sc̃ a milite nisi miles
Seq; putat victum. ni cito vincat eques
fortitudo nõ meminẽs sc̃ mali
Nil de se retinet virtus oblita futuri
sc̃ manus violẽtas expẽdit ꝓtutes
Dextera corporeas prodiga fundit opes
ꝓtera sc̃ miles inutiles emittit
Ictus ipse suos steriles expendit in vsus
peuties rusticũ seipm plus ledit
Et feriens hostem se magis hoste ferit
fortitudis occultat rusticus
Sed proprie virtutis opes abscondit arator
donec oportunitas tribuat temp⁹
Dum locus expense detur ⁊ hora sue
decipit .s.clipeo repellit ꝓtera
Aut motu fallit. aut armis temperat ictus
sc̃ arator audax fit sc̃ manus ꝓsiderat
Et metuens audet. dextra locumq; notat
augmẽrat ꝓtera facici
Producit minas frontis vtrumq; iubar
sc̃ rusticus euigilat intẽdit ꝓtera
Dormitans vigilat. ⁊ cessans cogitat ictus
pausa .i.astutie cã metus
Hec mora non artis ratio. sed causa timoris

Cum commento

.i.estimat vrens apparet fatuus
Creditur. arte fruens esse videtur iners
.i.letatur miles supasse estimās vilipēdit aratorē
Gaudet eques vicisse putans. spernitq; bubulcum
s^c miles abstergit .i.a facie sua
Sudoremq; suum tergit ab ore suo
tardatōem militē pcutit arator
Ecce moram nescit equitem ferit ipse bubulcus
in illā brachij ptē baculo bubulci pcutit
In cubiti nodum rustica claua ferit
pcussio .s.cubiti tollit
Huius plaga loci totius corporis aufert
virtutē fugit miles s^c ad terrā q̄escit
Robur. cedit eques. seq; cadente sedet
s^c ipsi^o rustici q̄escit s^c rustic^o attēdit s^c militē
O bona simplicitas. sedet ipse. notat atq; sedentem
s^c ad pugnā miles s^c rusticus
Et nisi surgat eques. surgere velle negat
s^c tu miles rusticus ōt rustico s^c ōt nō volo
Surge bubulcus ait. cui miles surgere nolo
.s.rustic^o s^c tu miles rusticū licitū est
Alter ait. sedeas. meq; sedere licet
.i.pl's mirat .s.regis pñs est militi sedenti
Turba stupet: prefectus adest. equitiq; morantī
iubet duellet deuictus recedat
Imperat vt pugnet. aut superatus eat
tardat miles ōt supauit rusticus
Heret eques. prefectus ait. te vicit arator
.i.duellū cessat intimat euētus duelli
Pugna cadit. regi panditur ordo rei
dicit inchoatū ꝓsequaris pugnā
Rex ait inceptum solues perfecte duellum
.i.supationē faceat s^c miles rusticus
Dedecus explanet ille vel ille suum
duellū reincipit q̄escit sicut
Pugna redit. milesq; sedet velut ante sedebat
s^c tu miles rusticus ōt s^c surgere dicit
Surge bubulcus ait. non volo miles ait
arator ōt nō vis rennuā
Cultor ait. si stare negas. me stare negabo

.i.pugnare intẽdas pugnare ꝓpatus sc̃ ego rusticus
Surgere si temptes. surgere ꝓmptus ero
.s.miles z rustic⁹ irridet turba p̃fectus rustico
Ambo sedent: ridet popolus. preseqꝫ bubulco
p̃cipit duelles cede recedit
Intonat. aut pugnes. aut fuge. tempus abit
arator dicit sc̃ miles sc̃ ad pugnã nõ vult
Cultor ait. surgat. cadat si surgere negat
verbera p̃fectus dt verbera miles
Percute preses ait. percute surget eques
rusticũ militẽ deuicti asscribere tytulũ
Te decet aut illum victi sibi ponere nomen
sc̃ rustico nõ asscribã tytulũ rusticus
Hoc mihi non ponam nomen arator ait
sc̃ ego rustic⁹ sc̃ tu miles dedecus ꝓcutere
Surgo. surge miser. nam turpe ferire sedentem
sc̃ rustico sc̃ militi dedec⁹ interire /
Est mihi. siqꝫ tibi turpe sedendo mori
dicit sc̃ militẽ stimulat miles .s.rusticũ
Sic ait. z timidum stimulat: rogat ille ferentem
sc̃ militi supato rogo .i.vincens recede
Parce mihi victo. supplico victor abi
pspera renouat euẽtus .s.ciuẽ sc̃ ciuis .i.successor bonoꝝ
Leta nouat fortuna senem. senis vnicus heres
inscribit meritas acqrit rusticus diuitias
Scribitur. z dignas intrat arator opes
iusticia vincit robora mal⁹ euẽtus ostẽdit sc̃ fideles
Jus superat vires. sors aspera monstrat amicos
ꝑdest .i.cꝫ odiũ amicicia dolo fiducia
Plus confert odio gratia: fraude fides
.i. in fine sc̃ libri :i.duob⁹ ꝑsib⁹ intẽdit q̃libet
Fine sui gemino versu quod continet omnis
moralizat exponit interi⁹ ꝓtinet
Fabula declarat. datqꝫ quod intus habet

¶ Hic ponitur vna hystoria. cui⁹ documentũ est. q iusticia sp̃ supat mꝫ iusticiã Et rtã applicat. q̃ necitatis tpe vera dilectio approbat. Et q amicicia p̃ualet odio. z fides fraudi. Et hoc ostendit nobis p duos famulãtes vni regi. s. p ciuem antiquũ z militẽ iuuenẽ. Jn isti duo diu seruierũt regi. z miles cepit inuidere ciui eo q multã bateret copiam rez tpalium Quare accessit regẽ dicens. Jste ciuis nõ est vobis pastor immo lupus q̃ multũ ditatus est p̃ bona vestra q̃ furtiue abstraxit. Et q ꝑba mea

Cum commento

vera sint ꝓbabo corpe meo si negare velit. Cñ euocauit ciuem in duellū sed cū multa essent ciui obstacula vnū maius fuit. s. debilis senectus Et ergo rex ꝯcessit ipsi si amicū aliquē haberet q̄ sine p̄mio duellū ꝓ ipso iniꝛe vellet. ipm adduceret. q̄re ciuis multos ꝓbauit amicos. sed nullū inuenire potuit q̄ ꝓ ipso duellaret. Tandē magnū gauit ꝓuiuiū omnib⁹ amicis suis narrādo eis iniuriā sibi illatā. sed nullus miserus est eius. Cñ dixit. q̄ndā multos habui amicos. q̄s muneribꝫ mihi ꝓcurauī. nunc aūt nullus opē recōpēsat. putabā eīn pacifice viuere. sꝫ inuidia turbauit me et qđ magis doleo multi spōdent victoriā aduersario meo. q̄ ipse fortis est z arma nouit. ego aūt non. z nihil ꝓ me est nisi cā mea iusta. Tūc arator ꝓpatiens dño suo dixit. ego assumā duellū ꝓ te. Qđ audiēs ciuis gauisus est valde. z extūc assignatus est dies duelli. Die aūt deputato cōuenerūt. miles aūt in seipso ꝓfidens putabat primo ictu interficere' arator. ipsumq̄ clipeo se defendentē fortiter inuasit. ictus suos inutilit expendendo. Arator aūt vires suas occultantē circūstans ꝓlꝰ deuictū putabāt. z q̄ timoris cā se nō defendisset. sed nō fuit ita. Quare miles se victisse putās abstergebat sudorē a facie sua Arator ꝓo ꝓsiderans militē fatigatū claua sua pcussit eum ad nodū cubiti sui. vñ z miles in terrā cecidit. Qđ videns arator dixit militi. surge o miles Cui miles. surgere ne queo Cui arator. si tu sedeas z etiā sedere volo. Tūc p̄fectus p̄cepit militi q̄ surgeret z pugnaret. sinautē se victū daret. Q milite ꝓo surgere nolē te p̄fectus euentū duelli regi intimauit. quo mandāte duellum prosequi p̄fectus iteꝝ iussit eos duellare. Tunc surgens arator dixit militi. dñe surge. Cui miles. surgere nolo. Cui arator. si surrexeris ego surgā. etsi sederis ego sedebo Et tunc cum hoies circūstantes riderēt p̄fectus iteꝝ dixit arator i. vel pugnes vel te victū fatearis Cui arator. si ipse surrexerit z ego surgā. Cui p̄fectus. percute eū z surget. q̄ vel tu nomē victi habebis vel ipse Cui arator. nō victi nō habebo. z surgēs dixit militi. surge o miser. turpe est eīn mihi te sedentē pcutere. sil'r turpe est tibi sedendo mori. Et eum surgere nolentē pungere z pcutere cepit. Tūc milles rogauit eum vt sibi pceret se victū fatendo Q̄idens hoc ciuis valde gauisus est. z arator ē omniū bonoꝝ suoꝝ heredē p̄stituit ꝓ eo q̄ ipm a morte liberauerat. Et p hoc ostendit quis sit verus amicus z q̄s falsus In fine dicit. q̄ moralitas cuiuslibet fabule in fine duob⁹ semp ꝯcludit versib⁹

Moraliter p ciuem intelligit vir bonus z religiosus. p militē intelligunt malī z inuidi. q̄ sꝫ interp̄rant opera iusti ad malū. dicētes q̄ si quid boni faciat hoc ꝓpter vanā gl'am facit. Et tandē cum iste bonus z religiosus in senectute p̄stitutus fuerit z in extremitate vite sue. in qua ipm duellare oportꝫ reddendo rōem ꝓo omnib⁹ factis suis. z cum nō inuenit aliquē amicū quo se defendat a morte eterna. postremo venit rusticus. i. fides bona z recta liberās ipm de manib⁹ inimici. i. dyaboli. A quo nos liberare dignet qui trinus z vnus regnat in seculā seculoꝝ

Esopus fabulator p̄clarissimus cum suis moralizationib⁹ ad nostrā instructōem pulcherrime appositis Impressus anno salutis nostre M. ccc. xcij. tercio kalendas Octobris